

Worte & Lu

Salw

Foto Freimann

Nr. 9   1925

„Kristuse ja koguduse eest“

E. Usklikkude Noorte (Uskudewaheline) C. E. Liit.

Juhataja: K. L. Marley — Tallinn, Kotsebue tn. 6—2
Kirjatoimetaja: J. Peipmann—Tallinn, Allika tn. 5—6
Laekahoidja: J. Reinwaldt — Tallinn, Looe tn. 12—1
„Noorte Elu“ — toimet. aadr.: Tallinn, Israeli tn. 12—6
„ „ — talituse „ „ Luise tn. 11
„ „ — kirjad „ „ Postkast nr. 284.

„Noorte Elu“

maksab aastas:

liht paberil postiga . 130 mk., postita , 120 mk.
heal „ „ 200 „ „ 190 „
Wälismaale liht paberil 180 „ heal paberil 250 „

Täna pean ma sinu kojasa olema.

Kas mäletate, kellele Jeesus need sõnad ütles? Võib olla olete mitu korda selle imeliku juhtumise üle mõelnud. Samasuguste sõnadega pöörame tihti inimeste poole, kellega meil möödapääsemata talitus ees on. Kuid mis ülesanne võis olla puhtusallikal Jeesusel selle kahtlase rahahäne tõlneri Sakeuse vastu, et ta tema majasse läks ja temaga ühes leiba wõttis? Kas tõesti ei leidunud Jeerikus ausamaid kodasid, kus Jeesus oleks wõinud puhata? On näha, et siin üheainsa patuse hingega tegemist oli. Aga Jeesus katkestas oma teekonna, oma jutluse pidamise ümbritsewaile rahwahulkadele ja astus Sakeuse kotta.

Mis seal sündis, seda võib igaüks ise lugeda Luuka 19:1—10. Jeesus läks tema kotta seepärast, et ta just niisuguste inimeste pärast maailma ongi tulnud, otsima ja õndsaks tegema, mis on ära kadunud. Ma mõtlen, et naabrid selle ülekadedad olid, et niisugune wõõras tema

majas wiibis. Millega on küll seesugune tõlner niisuurt armu ära teeninud?

Sakeus ei leppinud sellega, mis ta teiste käest Jeesusest oli kuulnud, waid püüdis temaga isiklikult kokku saada. Tema katsus seks kõik takistused kõrwaldada. Ta oli kaswu poolest lühike mees, kes

rahwa hulgas ei ulatunud kõiki nägema. Kuid ta ei hābenenud mitte puu otsa ronides, et aga näha seda Naatsareti puuseppa. Sakeus tundis ka ise, mis teised temast arwasid. — Mina olen üks patune inimene. Ka nüüdki weel otsib Jeesus niisamasuguseid, kui Sakeus oli. Tema tahab nende kotta tulla, see on Jeesuse ülesanne. Tahad sa

sõber tema õnnistust proowida, tahad sa kuulda neid armsaid sõnu, mis ta sinu majasse tulles ütleb. „Täna on selle kojale õnnistus tulnud.“ Sa wõid Sakeusest õppida, kuidas nii suurt õnnistust wõib kätte saada. Ega sa ometi niisugust õnnistust ära ei põlga? (Heebrea 2:3.)

(Probuzhdeenie) Joh. P.

Oled palunud meie poisi ja reisusekretāride eest?

Oled mõelnud selle aasta waimulikku konwērentsi peale?

1.66

Oled toonud oma ainelise osa kassale?

Kui mitte, siis tee seda kohe, enne kui saabub aasta wõimane päew?

SISU: Täna pean ma sinu kojasa olema. (Probuzhdeenie) Joh. P., lhk. 166. Soodoma õunad. „Nimm und lies“, lhk. 167. Wõõras wõlg. Saksa keelest Joh. Sarow, lhk. 168. Warjatud õnnistused. J. Kroeker. Eestistanud autori loaga M. Kerg, lhk. 170. Kaduwus (uuletus). M. Krimm, lhk. 171. Tema kuu sarnaseks. Mrs. Bakeri järele Joh. Sarow, lhk. 173. 5. Moosese raamatu ülewaade. Õp. W. Graham Sgroggie järele G. T., lhk. 174. Reis, lhk. 176. Sügiswarjud. M. K., lhk. 177. Mõtteteri, lhk. 177. Närtsiw elu (lahkunud õe Hilda Moosese mälestuseks). „Kaaswõitleja“, lhk. 178. Poola C. E. tööst, lhk. 178. Assiisi Franz, Jeesuse sõjamees. H. v. Rederni j. wabalt tõlkinud Joh. Sarow, lhk. 180. Juubal. H. v. Rederni j. O. W., lhk. 182. Wälismaa teateid, lhk. 183. Kodumaa teateid, lhk. 183. C. E.-laste piiblitugemise teemiraamat, lhk. 184. Kuulutusi, lhk. 184. Kaane pilt: Talw. Foto Freimann. Pildid tekstis: Paide. Turu plats ja kirik, lhk. 169. P. Sink: Puud wee ääres, lhk. 180.

Moorte Elu

Gesti Usklikkude Moorte C. E. Liidu häälekandja

Nr. 9

Viies aastakäik

1925

Soodoma õunad.

uba nimi ütleb, et need on wiljad, millel on tegemist Soodomaga, selle kord Jumala hävitatud linnaga. Vulgaanilise maavärise-mise algul, mis uuemate uurimiste järgi tol korral juhtus, awanes pikergune võimas Jordani jõe pragu. Kraateritaoliste sisselange-miste läbi tõusid, nii mõeldakse,

järved nagu Surnumeri, oma väävlit ja soola sisal-dawa weega ja surmawaitse ümbrusega kefet järske kaljuseinu.

Reisija, kes on maitsnud seda halvasti maitsewat wett, näeb seal puude küljes rippuwat suuri kollaseid wilju. Ta sirutab oma käe nende järele lootuses, et see wili, wäliselt jarnane apelsinile, on talle oma mahlaste lihaga karastaw kosutus. Ta murrab ning awab — aga, waata, tema janunewaid huuli ei niisutata — sest talle on järele jäänud ainult peotäis tolmu ja narmaid. Ta haarab teise järgi. Aga nüüpea kui surub seda natuke, lõhkeb see ja awab oma tühja sifemuse, mis tolmab nagu tubak.

Urmas sõber, waata kord! Kas ei lähe meil mõnedegi asjadega jarnafelt kui nende õuntega? Kas ei ole meie tihti läbi elanud, et järavad rõõnud, mis pidid elustama meid waerarikka päewatöö järgi, lähemal waatamisel awawad oma jõuetuse ja tühjuse. Siis tulime meiega janunewate huultega ja tahtsime midagi „teist“ kuulda ja näha, oli ehk meilgi nõudmine wärs-

kendawa joogi järgi nagu janunewal kõrverändajal. Aga selle ajemel tundsiime jälkuft — see polnud see, mida oleksime tõesti tarwitanud. Wõib olla oli see mõni allpool moraali seisew teatritükk, mis oli sifemisel langenud inimestest paari kuldtüki eest kokku seatud ehk üks kinodraama, mille huwitawasse nõidusse pidime uskuma. Kes küsib seda, kas meil on hing ja süda? See on neile peaasi, kui nad seejuures teeni-wad. — Ideaalid: kel on neid tänapäew weel? Ja siiski läbibistub meie aega sügaw igatsus, nõudmine „kõrgema“ järgi.

Anna järgi sellele, mis waiksetel tundidel sinu südames heliseb, sellele igatsusele wärske allika järgi, millest wõiksid juua, kui oled tüdinunud mädanenud weest. Tunned ja häält: Ta wiib mind wärske wee juurde, Ta jahutab mu hinge?

See on mehe hääl, kes läks meie kõikide eest ristile, kes ei taha, et keegi janutab. Kes tema juurde tuleb, sellele tahab ta anda eluweekaewuist ilma kõigeta ja tahab teda toita eluleiwaga.

Kui meie aga ei leia enam teed tema juurde, siis küsib see suur ilmatohtumõistja kord meilt: „Mis oleksin wõinud ma rohkem sinu heaks teha, mis ma mitte ei teinud? — Mis wilja oled ja aga kannud, kas need ei ole mitte Soodoma wiljad ja Komorra kobarad?“

Tulgem Tema juurde kuni weel aeg on! Kes Tema juurde tuleb, seda ei taha Ta mitte wälja lükata.

„Nimm und lies“.

Läheneb aasta lõpp, — olgu selleks ajaks kõik arwed korras. — Kellel õiendamata, tehku seda pea. Talitus.

Wõõras wõlg.

Aastal 1878. astus keegi juudimisjonär Warsfawis ühte suurimasse restorani, kus ainult juudid külalistena wiibisid. Ta katsus üksikutega usuasjadest kõnelda ja pakkus neile heebreakeelseid uusi testamente müüa. Seal fargas keegi moodsalt riietatud noor juudi kaupmees tema kallale ja hüüdis walju häälega: „Ah, minge minema! See on ju wanamoodi pettuswigur! See on pappide leidus, et rahwast orjastada ja wälja furnata. Jumalat on niisama wähe olemas, kui südametunnistust ja kohut pärast surma.“ — Enne kui misjonär jõudis uuele wastasele midagi wastata, wõttis keegi wana, pika walge habemega juut sõna. „Mis Teie ütlete? Jumalat, südametunnistust, kohut pärast surma ei ole olemas?“ küsis ta terawasti iga sõna toonitades. — „Ei!“ — midagi ei ole!“ finnitäs noormees ja kannatas wanamehe waate wälja. — „Wäga hea, siis pafun Teile head äri!“ ütles wanamees, „mina mafjan Teile kakskümmendwiis rubla, kui Teie pattude eest wastutuse minu asemel oma peale wõtate! See tähendab mitte üksi inimeste ehk Wene kohtu ees, waid ka südametunnistuse, Jumala ja wiimse kohtu ees kui neid on olemas.“

„Too aga raha siia!“ hüüdis noor juut naerdes, kuna ta palged rõõmust punetasid. — „Ei,“ raputas wana juut pead, „mis kaubaasi, on kaubaasi. Seda peame esmalt forralikult tunnistajate juuresolekul paberile kandma.“ Kõiki huwitäs haruldane kaup ja afuti eht rahwusliku elawusega asja juurde. Peremehest wõeti suur poogen paberit ja keegi kirjutaja seadis kontrakti kokku järgmise sõnaga:

„Sündinud Warsfawis 1878, . . .

Tunnistajate juuresolekul, kes oma nimed on sellele kontraktile alla kirjutanud, on täna kaupmehe Leewi Hirschji ja kaupmehe Chaim Weilchenfeldi wahel järgmine leping tehtud. Chaim Weilchenfeld on walmis kõik Leewi Hirschji patud ja üleastumised, mis ta elus on teinud, oma peale wõtma, nagu oleks ta ise neid teinud ja wastutab nende eest, kui südametunnistus, Jumal ja kohus pärast surma olemas on, Leewi Hirschji asemel. Selle eest mafjab isand Hirschji Weilchenfeldile kakskümmendwiis rubla kohe wälja.“

Järgnewad allkirjad: Leewi Hirschilt, Chaim Weilchenfeldilt ja kahelt tunnistajalt.

Riipea kui noor Weilchenfeldt oli raha kätte saanud, naeris ta pilkawalt ja hüüdis: „Halloo, isand peremees, pubel shampanjerit. Müüd peame ometi tublisti jooma, et kõik rumalaks ei lähe!“ Wanamees aga keeras kontrahi hoolikalt kokku ja pani ta nagu wastutapaberi oma rinnatašku. Misjonär kohkus; ta forjas raamatud kokku ja ütles walju häälega: „Arge etkige mitte, Jumal ei anna ennast pilgata!“ Sedamaid lahkus ta restoraniist.

Dhtul, kui noor Chaim Weilchenfeldt magama läks, wiibisid ta mõtted kauba juures, mis päewal oli teinud. Kui õige juut pidi ta endamisi ütlemä: „Meie rahwas ei mafja tühja asja eest kakskümmendwiis rubla. Wana Leewi Hirschji peab küll wiist koledad kuriteod fonda saatnud olema. Hea, et jes suhtes mul maapealset kohut pole karta. Aga wiimne kohus — noh —“ ta piüdis müüata, — „sellega on weel aega ja

südametunnistus? Muidugi tundub midagi, — aga, kui selle taga mingit Jumalat ei seisja, kes südametunnistuse läbi räägib? Kui aga siiski?“

Külmal wärin käis tal üle ihu. „Kui aga siiski elaw Jumal olemas on! Seisab ju kirjutatud: hirmus on elawa Jumala kätte langeda? Ükskõik, oleks parem olnud, kui ma farnast kaupa poleks teinud. Mine tea, mis seft wälja tuleb.“ Hirm waldas teda. Ta puhus küünla ja puges woodisse sooja teki alla. Seal rahustas ta end seega, et hirm tulewat joowastunud olekust. Ta pigistas filmad finni ja katsus uinuda. Asjata! Mõtteid oli wõimatu ära ajada, hirm läks suuremaks.

Talle kuulsus, nagu koputaks keegi ukse peale. Suure hirmuga tõusis ta woodis istukile ja kuulatas. Wististi ehk oli see ta oma loomulik südametuhumine. Ei, ukse peale koputatakse ja — juuksed tõusid tal püsti — üks läheb tajakesi lahti ja nõrgal kuu walgusel ilmub kahwatanud naisterahwa kaju finniiste filmadega, õhukeses riides, kaht wäikest tütarlast, üht ühe, teist teise käe kõrwal talutades. Enne kui noormees hirmust toibuda jõuab, kõneleb naisterahwas õudse, wästinud häälega: „Sa kuri inimene, kuidas palusin ma sind kolmekümne aasta eest põlwili maas, et sa ühe ainja õõ weel kannataksid ja mind mu lastega külmal talweöl tänavale ei ajaks, et meie üüri raha ei wõinud mafsta. Aga kõik oli asjata: meie pidime wälja minema ja kolmekesi ära külmama, seepärast kaeban ma sinu peale Jumala kohtujärje ees!“ — „Aga mis tahate Teie minust?“ küsendas Chaim meeltheitwalt.

„Mina ei tunne Teid sugugi! Mina ei ole üürilisi wälja ajanud, ega pole mul maja, ja ma ei ole ka kolmkümmend aastat wanagi, waid ainult kakskümmend ja . . .“ — „See on ükskõik!“ kostis wastuseks, „kolmkümmend aastat oleme me tulnud ja igal õöl wana Leewi Hirschji piinanud, aga täna õhtul ütles ta, et sina tema süü eest wastutad ja seepärast tahame nüüd sind waewata, et und su filmadele ei pea tulema ja . . .“ Kuna noormees alles end wiirastuskuju eest kaitses — seal läks juba üks jälle lahti ja fuur, laiaõlaline wenelane astus sisse, laia werise triibuga kaela peal ja rääkis ähwardawal, sügawal toonil: „Sa hinge rõõwel! Sa kuri juut, sa teadsid hästi, et ma kaheskümmetuhande rublaga rinnataiskus sõitsin Warsfawi puid kauplemä! Sa jootsid mind joobnuks ja lõikasid siis mul kõri maha, nii et ma joowastunud olekus Jumala kohtu ette pidin ilmuma! Sa ei ole mult üksi raha ära rõõwinud, waid ka elu ja mu naise ja lapsed ferajajaks teinud — minu surematu hinge oled sa hukatusse tõuganud! Seepärast kaeban ma sinu peale Jumala kohtujärje ees!“ Meeltheitwa noormehe küsendamine, nutt, kahetsemine ei aidanud midagi — tuba oli peaaegu woodist saadik täis kujukid, kes kolemaid süüdistust tema wastu tõstsid ja üksise wõidu tema kallale tungisid. Woodi nurgas küürutades, selga wastu seina surudes, küsendas ta ja wehkles kätega, ilma et ainust filmapilku raha oleks saanud. Alles kell wiis hommikul, kui kuu walguse asemel koidukuma tuppä tungis, kadus wiirastus. Hirmuhigist kui pestud, ajas õnnetu end sirgeks ja katsus magama uinuda. Aga

ifka asjata! Puls löi tugewasti ja kõit ergud wabisesid weel koledest ärewusest. Ifka kõlas temas: „Müüd oled sa ise end õnnetusse tõuganud! Kui wana Hirsch kaubast ei tagane, oled sa ajalikult ja igawesti kadunud!“ Magama ta enam ei jäänud.

Kell seitse koputati ukse peale. „Tõuse üles Chaim!“ hüüdis isa hääl. „Aeg on juba käes, kell kahetja pead sa juba ärisse minema!“ — Wäsinult tuikudes sammus noormees ukse juurde ja awas selle. „Jsa, saada arsti järele! Ma olen haige!“ Poja toon ja wäljanägemine kohutasid isa ja suures ärewuses tõi ta kohe arsti. See tuli, juurdles haigust pääliskaudselt ja kuulda saades, et ei olewat maganud, kirjutas ühe unepulbri; erilist ei olewat midagi leida, kui kõrgekraadiline erkude ärewus üldise werewaesusega ja korratu südamelööbiga. — Aga wahend ei toonud mingit abi: ärewus ja üldine nõrkus suurenesid kiiresti, nii et kell 4 jälle arst pidi toodama. Müüd hakkas arst juba midagi

magada, ilma et nende kujud, kellede wastu ma patustanud, mu filmade ette oleksid ilmunud, — see on mulle enam wäärt kui kinnemfordne raha! Teie poeg on ju nii suurepäraliselt teinud: ei olewat südametunnistust, elawat Jumalat, kohut pärast jurma! Mina tean, et kõit on olemas, seepärast tahtsin ma piinast lahti saada. Ta ütleb, et midagi ei olewat olemas, seepärast on ta wana Leewiga kena kauba teinud!“

Kui kõit katsed wana Leewi tahtmist murda asjatuks olid jäänud ja isa õhtul oma ahastuses ootawale pojale asjalugu teatas, kirjendas Chaim meeltheitvalt: „Siis olen ma kadunud! Mina ei wõi enam sarnast ööd läbi teha! Ma jään nõrgameelseks!“ — Jsa lubas selle öö tema juures walwata. Kui aga kella 11 ajal poeg äkitselt üles kargab, kolemaid wiirastuskujusid kirjeldab ja ahastanud filmnäoga woodis küürdub, ei jõua isa, ehk ta küll ise midagi ei näe, hirmule wastu panna: ta põgeneb oma magadistuppa ja tõmbab suure

Tänewuse C. E. waimuliku konwerentfi eeli.

Paide. Turu plats ja kirik.

aimama ja ütles otse wälja: „Noormees, Teil on miski furitegu südametunnistuse peal ja olete liig nõrk seda kandma!“ — Müüd pihitis noormees kõiks wälja oma kohkunult pealtkuulaja isa ees. Arst nitutas peaga. See on tunda, — see on mõttehullustus Teie juures. Teie isa mingu kohe wana Hirschi juurde ja ostku kontrahit tagasi. Siis kiskuge ise õnnetustwalmistaja paber katki ja seega wabaneb Teie südametunnistus koor-mast. Siis peate mingit wahendit sisse wõtma, mis Teie jõudu kinnitab, peale selle weel pulbri, mispeale Teie kui surnu magama jääte ja homme olete terve.“

Kui aga isand Veilchenfeldt wana Hirschi juurde tuli ja paberit wälja nõudis, ühtlasi nurisedes meele-tuse üle, mis ta ainuma poja haigeks teinud ja raha lauale pani, raputas wana juut tumeda muigamisega oma walget pead: „Ei mitte, isand Veilchenfeld! Kaup on kaup! Raha on mul omalgi, enam kui tarwis — aga magada wõida — kolmekümne aasta pärast jälle

padja üle pea, et poja kisa ei kuuleks. Järgmisel hommikul teeb arst tõsise näo, kui haiget järele waatab pärast teist uneta ööd. Ta tegi mitmesuguseid korraldusi ja kutsus siis isa wälja. Seal ütles ta talle: „Tõsine erguhaigus, mis nõrgameelsusega lõpeb, kui liig põnewal olew nõrk keha enne seda kokku ei lange. Minge weel kord wana Hirschi juurde tagasi; ehk saate paberi ta käest kätte. Kui mitte, siis katsuge haiget petta. Astuge ruttu ja rõõmsa näoga tema tuppa, näidake talle kaugekt üht paberit, kiskuge see ta filmade ees lõhki ja wisake tüki ahju. Ehk see aitab. Kui asi paremaks ei lähe, siis peate tulewaks ööks haigewarwitsejanna Aleksandri hospidalist tellima.“ Petmise katse ebaõnnestus, sest noormees kirjendas: „Sa petad mind! Meie paber oli kollane, sinu oma on sinine; meie oma oli juures aktiwormis, sinu oma on kirja-poogen! Niikaua kui ma ise oma allkirja ei näe ega wõi häwitada, on kõit asjata ja ma lähen kaduma.“ Päew mööbus ilma paranemiseta. Õhtul tuli haige-

rawitsejanna, teda tutvustati asjaoluga. Viht wanelane raputas pead, löi risti ette ja arwas: „Suur patt Jumala juures, mäng oma hingega! Seda wõivad ainult juudid teha! Pane ometi küünal põlema Kaasani Jumalaemale; see aitab enam kui ketserlik Poola Gzenstochowi püha kuju, mida poolakad kumardawad.“

Kolmas öö oli jälle kole. Tugewajõuline haigeraawitsejanna pidi raasiwat noormeest wahel wägisi woodis finni hoidma, kuna ta teda tema ahastuses kui last püüdis troostida.

Hommikul tunnistas arst seisukorra elufaridetawaks. Täis ahastusi ruttab isa wana Leewi juurde ja tisen-dab: „Kas Teie tahate minu ainumast last nõrgameel-seks teha ehk täna weel suruuteriiki saata oma kauba pärast? Wõtke minu pool warandust nelikümmentuhat!“ „Ei,“ ütles Hirsch irwitades. „Mis ta otsis kaupa tegema? Raha on mul omalgi.“ — „Halastage mu peale, wõike kõik mu warandus ja mu maja eeslinnas!“ ägas isa, kuna hirmuhigi tal otseafisel seisis. „Ei kaup on kaup!“

Kui isa wiimaks wäinult koju tuleb, ägab poeg: „Kas sul on paber?“ Isa jutustab, kuidas asi läinud, seal muutub haige silmnägu; ta kisen-dab, haarab kättega õhku ja — oligi surnud.

Et see lugu kujuta meile elawalt Jumala sõna tõde, mis seisab Laul 49: 8, 9. „Ükski ei wõi mitte wenda lunastada ega Jumalale lunastushinda tema eest anda. Ja nende hingede lunastus on nii kallis, et see peab maha jääma igawesti,“ ja Matt. 16: 26 „Sest mis kasu on inimesel sest, kui tema kõik maa-ilma kasuks saaks ja oma hingele kahju teeks; ehk mis lunastushinda wõib inimene anda oma hinge eest?“ See lugu manitseb meid ka selle peale mõtlema, et Ju-mala Tall kõik meie patud on kannud. Ta on oma hinge lunastushinnaks annud meie eest. Aga wana juut ekkis seega, et arwas raha läbi end wabaks osta wõiwat. Ei, ta südametunnistuse piim ilmuis wististi uuesti ja weel uus süü juures, halastamatus, millega õela noormehe hukatusse tõukas. — „Arge ekfige mitte, Jumal ei anna ennast pilgata!“

Saksa keelest Joh. Sarow.

Warjatud õnnistused.

Jakob Kroeker. Gesti-tamud autori loaga M. Kerg.

Ahastawad wõitlejad.

Ja Jisraeli lapsed küsivad Jehoowalt: Kas me peame weel wälja minema sõdima meie wenna Benjamin laste vastu wõi peame järele jätma? Ja Jehoowa ütles: Winge, homme annan ma nad Teie kätte!

Kohtumõistja r. 20: 27, 28.

Mõned jumalalastest kaotawad julguse, kui nad omas usuelus wõidule ei pääse. Meie leiame neid tihti niisuguste ringist, kes Paulusega igatsewad Jumala au üles tunnistada! Kõiges asjas wõidame meie selle läbi, kes meid on armastanud. Kõigile, kellel julgus on kadunud, saadab Isjand selle Wana Testamendi sõnaga julgustawaid sõnumeid. Sellele, kes kurdab, et ta usuteel wõidule ei pääse, ja et see olukord temale wäljakannatamatuks koormaks on, wõib tema alandamise seisus imelikuks õnnistuseks muuta. Sest Jumalale ei ole niisugused olud meie usuelus mitte teadmata, ja Tema tahab meid wõidu-elule ette walmistada ja selleks ise juhatusi anda. Peetrusel oli suur energia ja julgus oma jõu peale, seepärast pidi Spetaja seda jüngrit weendumisele wõtma, kui nõder ja wõimetu ta oli Jumala abita. Isjand andis luba saatanale Tema jüngrit sõeluda, et ta puhastuks, nagu nisu aganaist. Selles puhastamises oli Peetrusele õnnistus peidetud.

See kallis tõefõna käib ainult nende kohta, kes, nagu Peetrus, oma langemise üle nutawad. Hinged, kes oma langemisega on rahul, ei saa niisuguse õnnistuse osaliseks. Nagu Joosua sõdises Ai linna elanikkudega ja kaotades lahingus, alandas ennast Jumala ees, — nii peame ka meie tegema. Siis tohime loota, et see tõefõna ka meie juures täide läheb, ja meie kaotused meile kasuks on. Jumalal

on wõimus anda, et meie haawadest elu hooab meile ja teistele.

Wõitlus Jisraeli ja Benjamin wahel ei olnud mitte igapäewane wõitlus wendade wahel, waid Benjamin oli suurt pattu teinud Jisraelis, mis Jehoowa seaduste järele pidi karistatama. Ewraimi mees reisib oma naisega Benjamin maalt läbi ja jäi ühte linna õomajale. Linna jumalakartmata noormehed kuuldes, et wõõras naine nende linna on jõudnud, nõudsid, et ta nende kätte antaks. Nad ei jätanud enne järele, kuni nad ta kätte said, ja teisel hommikul leiti naine surnult maja lähel lamawat. Mees wõttis naise korjuse ja saatis iga Jisraeli suguharule küsimuse: „Misuguse seisukoha tahate niisuguse Jisraelis kordasaadetud häbitöö kohta wõtta?“

See asjaolu oli Jisraelis juhuseks, et kõik suguharud kokku kogusid kuriteo karistamiseks. Benjamin suguharult nõuti, et ta jumalakartmata noormehed wälja antaks, et kohane karistus neile osaks saaks. Linn ei täitnud aga seda õigustatud nõudmist, ja seepärast kogus kogu Jisrael Peetelise kokku Benjamin vastu sõdima. Jisrael oli Jumala seaduse järele kohustatud seda tegu heaks tegema. Benjamin ei annud aga kurjategijad wälja, seepärast pidi kogu suguharu karistatama. Ajaloost teame, et see ikka nii on olnud, et kes ennast patuga seob, ja seda mitte wälja ei anna, ka kohtuotsust patu üle peab kannatama.

Sõjamehed kummardasid Isjandat Temalt wal-gust paludes, kelle suguharu sõdimist pidi algama. Jisraeli suguharud püüdsid Jumala tahtmist teada saada ja nii elada, et Isjand nendega wõiks olla. Nad sõdisid Jehoowa auks ja püüdsid rahwa pealt needmist kõrvaldada. Selle kummardamise peale mastas Jumal oma rahmale: „Juuda peab algama!“ Kõik Jisraeli suguharud olid sõdimiseks hästi ette

walmistatud, ja lootsid oma pattukahetsemata wenda Benjamini wõita.

Mis sündis aga? Juuda algas sõdimist Isfanda käsil, ja siiski langes 22.000 meest Jisraelis Benjamini käe läbi Reibea all lahingus. See oli Jisraelile raske kaotus, ja suguharude koosolekul nuttis rahwas õhtuni. Wõidulootusega olid nad wälja läinud, tagasi tulles katsid 22.000 sõduri korjused lahinguwälja. Rahwas aga kinnitas ennast ja kummardas teisel päewal uuesti Isfandat wastust paludes, kes tänapäew sõdimist pidi algama. Isfand wastas: „Juuda efiti.“ Uue nad sõdimist. Teist korda langes 18.000 sõdurit kangelast Jisraeli suguharust.

See oli uus kaotus. Arusaadaw on, mis kiri jutustab: „Siis läks kõik rahwas üles Jumala kotta ja nuttis ja jäi sinna Jehooma ette, ja paastusid seltsamal päewal õhtuni, ja ohwerdasid põletamis- ja tänuohwrit Jehooma ees. Niisuguses alandatud seisuses ligines rahwas Jumalale küsimusega: „Kas peame weel sõdima wõi peame järele jätma?“

Rõõbline tagurpidi mine mine wõis kogu Jisraeli rahwa tulewikus kõige pahe mat pööret tuua. Kui rahwas ei julgenud Benjamini suguharus walitsewa üleskohtu wastu enam wõidelda, siis oli karta hädaõhtu, et ülekohus mädapaisena mürgitab Jisraeli elu-olu. Kartused mõjusid rahwa meelesolele nii halwawalt, et ta oli walmis pattukahetsemata Benjamini wõitjana jätta. Kaks korda olid nad Isfandat kummardades, Tema juhtnõõri järele sõdimist alanud, ja seegipärast suure sõjawäe, 40.000 — mehe suures kaotanud. Siis töotas Jumal oma rahwale appi tulla ja homme Benjamini Jisraeli kätte anda. Jumala käsusõnal sõdisid Jisraeli suguharud kolmat korda, ja seekord wõitis nende käsivars, ja mõistisid sellega Benjamini suguharu kuriteo üle kohut.

Ujal, kus minu suurimad lootused nurja olid läinud, nättas mulle see sõna imelikuna, jumaliku ilmutusena. Ma tänasin Isfandat kummardades omas wõitluses selle troostisõna eest. Mispärast laskis aga Isfand Jisraeli kaks korda lahingus kaotada? Arusaadaw on, kui meie wõitu ei saa pinnal, kuhu Jumal meid ei ole juhtinud. Meie ei wõi wõita, kus meie ilma Jumalata ja Tema juhtnõõrita tegutseme. Jisraeli suguharudega oli asi teisiti. Nad seisid seaduse alusel, ja tegutsesid Peetelis antud Jehooma

ilmutamise järele. Ja seegipärast suur kahekordne kaotus!

Isfand tahtis oma rahwale õpetada, et ta oma jõul mitte wõidule ei wõi pääseda. Mõlemate kaotuste puhul nägi rahwas, et ta täiesti kurb oli, ja et Jumal ainult oma armust temale wõitu wõis anda.

Isfand teab, et Tema rahwas oma jõu peale loodab ja et ta iga õnnistust, iga wõitu ja iga armuannet oma abi ja jõuga tahab kätte saada. Seepärast murrab Ta meie lihajõu ja lasseb meid wõitluses kaotada, kuni meie iseennast enam ei usalda ja oma jõu peale ei looda, ja õpime Jumalat ussu wastu wõtma wõidu armuandena. Meie usuwõitluste

kaotustes tuleb ilmsiks meie oma tugewus mõnes asjas. Kui Isfand meid wõidu eel ei purustaks ega oma jõul seisma jätaks, siis kiitleks pärast meie liha sellega, mis Jumal on teinud. Ta kiitleks, et ta tegusid on teinud, mis on Jumala tehtud, ega annaks Jumalale au. Seepärast saabab Jumal meile kaotusi ja nurjaläinud lootusi, ja tarwitab neid abinõudena omi lapsi wõidule ette walmistada, mida meie uss omandame.

Selles walguses waata, armas hing, oma usuwõitluse kogemusi. Sa wõitled wast praegu sarnast wõitlust, milles sa mitu korda oled alla jäänud. Sa ei wõitle mitte oma wenna ehk oma rahwa patu wastu, waid oma enese elu patukõdikute wastu. Jumala palge walguses jõudsid sa selgusele, et sa selle asja üle pead kohut mõistma, sest et Jumal tema üle kohut on mõistnud. Tuntud patu üle jäädawat wõitu lootes hakkasid sa wõitlust. Ja mis juhtus? Sina jäid wahetpidamata alla. See sundis

siis Jumalat kummardama. Sa waatasid asja peale tõsisemalt ja püüdsid Jumala tahtmist teada saada, mil teel Ta sulle wõitu tahaks anda, ja algasid uuesti wõitlust. Uuesti langesid sinu hingejõududest. Sa jäid alla. Nüüd wiiskled sa wast Isfanda ees lootujeta ja julguseta küstides: „Pea ma edasi wõitlema wõi järele jätma?“ Wast mõtled sa juba: See on minu temperament, minu iseloom, millega ma hauda lähen, ja oled sellega lootuse kaotanud, et ja millalgi wabaned sellest loomusest, mis sinus patuks on kujunenud.

Kuule, armas hing, Isfanda wastust: „Mine, sest homme annan ma Benjamini sinu kätte.“ Ka sinu „homme“ saabub. Ja on wast lähem, kui sa aimad. Mis sa omaist jõust ei jõudnud korda saata,

Raduwus.

Üürite kewade ilu
õiekuul.

Noorus ja lustilik elu
kaob sul.

Lindude lõbusad hääled
waitisid,

Surmas ka õitsewad huuled
närtisid.

Puhuwad külmad ja tuuled,
karedalt;

Õhus kui kaebusi kuuled
haledalt.

Möödas kõik ilu — ja tuli
sügise . . .

Jätad, mis kaunim weel oli,
nooruse.

Ela, et jäädawat wilja, wõid
lõigata;

Hirmus kui algad hilja — jääd
päästmata!

M. Krimm.

feda tahab Isjand ise teha. Sinu jõuetuse alal saab Tema arm aulikkult paistma ja ta on sinu süüst ja orjaikkest tugewam. Sest Jumala arm ei tööta mitte nende jõududega, mis ta meis eest leiab, waid nende, mis ta enesega kaasa toob. Elujõud saawad wõitu meis walitsewate surmajõudude üle. Seepärast wõis Jumal ka wõitlejale Paulusele sõnumesõna öelda: „Minu armust saagu sulle küllalt.“ Ka sinu hinge lahinguwäljal on Jumala arm sinu hinge waenlastest tugewam.

Kui sinu oma jõud otsa on lõpenud, siis alles annab Isjand sulle wõitu, ja sina wõtad seda Temalt kui armuandi wastu, ja kiidad Tema imewäge. Ühendatud Jisraeli suguharud mõtlefid, wõitluse algul oma jõudu tundes, kerge waewaga Benjamini karistada. Oma alandatud seisukorras aga nägid nad, et nende jõud ühe ainsa suguharu wastu ei külländinud. Alles siis, kui nad oma enese nõtrust olid näha saanud ja lootus, liha jõul wõidule pääseda, oli kadunud, wõis Jehoowa neile wõitu anda. Mida nõrgema ja tunned ennast olewat, feda lähem on sulle Isjanda abi ja wõit.

Sarnaseid kogemusi on meil tihti Isjanda töös. Meie andsime ennast Jumala tööriistaks ja Tema nättas meile tööd, milleks Ta on meid kutsunud. Siis hakkasime meie täie jõuga peale ja lootusime omas tegewuses wõitu. Ja misugused olid meie eesimehed kogemused? Meie jäime alla ja meie lootused kadusid! See alandas meid ja meie püüdsime weel suurema hoolega oma tunnistuse walimises Jumala tahtmiseft aru saada. Meie püüdsime Jumala juhtnöbriide piirides töötada ja oma tegewuses Jumalast saadud walguse järele toimetada. Meie jõupingutustest hoolimata laskis Jumal meid uuesti alla jääda.

Julgus edasitöötamiseks oli kadunud, ja meie tohtisime sellest teenistuseft loobuda Mooseseaga öeldes: „Saada Isjand, keda ja tahad, mina selleks ei kõlba, sest mina ei jõua selle töö kohast edu wõtta!“

Jumala sulased ja nettsid sattusid waimulikuse teenimises sarnasesse raskesse seisukorda kui Elias, suurte juhtumiste järele Karmeli mäel. Isjanda käsul astus ta Ahabi ette ja sundis kuningat kogu rahwaga otjastawale sammule. Kui Jumal Karmeli mäel tules wastas ja tuli ohwri altariga ära neelas, siis lootis ta kindlasti, et kogu Jisrael tunnistab Isjandat. Ja pilwe nähes, mis janunewale maale igatsetud wihma pidit tooma, ruttas ta täis rõõmu kuninga selfis Samaarasse lootusega, et jumalik tõde on wõitnud täiesti kogu rahwa südamed.

Rõik kujunes teisiti. Rahwas ei kahetsenud oma pattu ega alandanud ennast Jumala ees, waid tegi oma südame kõwaks, ja Jumal mõistis tema üle kohut. Moab jutustas kuninganna Isebelile koju tulles, mis oli juhtunud, ja Isebeli wiha oli prohweti wastu nii suur, et ta teda otjastas surmata.

Runninganna oli ammugi tõe wastu otjustanud. Hiigla juhtumised Karmeli mäel ei awaldanud mingisugust mõju tema peale. Tema ei kummardanud Jumalat, waid hakkas wastu. Mida enam Jumal

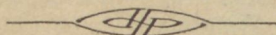
teda katsus, feda julgemini hakkas tema Jumala wastu. Ta tegi oma südame kõwaks ja Jumal mõistis tema üle kohut.

Runninganna otjust ja wannet kuuldes kadus Celia lootus. Ta julges kuninganna patu üle kohut mõista, mispärast oli wiimane tõele wihases wastuhakkamises otjustanud teda surmata. Elu päästmise mõttes põgenes Celas kõrbe. Wäsinult istus ta kadakapõõsa alla paludes, et Isjand tema hinge wastu wõtaks. „Küll sest saab,“ ütles ta Isjanda wastu, „wõta nüüd, Jehoowa, mu hing ära!“

Isjand leiab oma wäsinud sulased ja läkitab oma inglisa temale karastuseks wett ja leiba. Isjand tunneb kaasa oma sulastega, kui neil lootus ja julgus edaspidiseks töötamiseks on kadunud. Ka minule ja sinule awaldaab Ta kaastundmuft. Me oleme tööd oma peale wõtnud lootusega, et Jumal wõidab. Me ohwerdasime hinge- ja ihujõu tööle. Ja Jumal tunnistas ennast meie poole, nagu Celiale Karmeli mäel. Ja seepärast et kannud töö meil igatsetud, filmapaistwat wilja. Selle tagajärjel tohtisime oma prohweti kutsuseft loobuda. Peetusega pöörasime oma kalawõrkude juurde tagasi ja loobusime inimeste püüdmiseft. Isjand aga meie nõrkust arwesse mõttes, ei mõista meie üle kohut, waid warustab meid jõuga uutele ülesannetele.

Elias leidis unest ärgates Jumala käskjalast toodud Jumala andi, tõusis üles, sõi ja jõi, ja käis selle toidu waral 40 ööd ja 40 päewa, kuni ta Hoorebi mäe juurde jõudis. Mäel kohtas ta imelikul kombel Isjandat. Mõõdunud päewil, peidetud teel juhituduna, sai ta kaua igatsetud õnnistuse osaliseks. Siin õppis ta ligemalt kui kunagi Jumalat tundma. Jumal lubas teda oma Waimu jalajasse töötuppa waadata ja tutvustas teda imeliku saladusega. Ta nättas temale jumaliku töötamise olusid ja kombeid. Celta wõim oli otjas, ta ei leidnud mingit abinõu, siis nättas Isjand aga, et Tema weel nõu leiab. Kui inimjõud otjas on, ei ole Jumala jõud weel lõpnu. Inimene näeb ainult seadusi, mis ilmaelus makswad on, Jumal aga tegetseb teise ilma seaduste waral.

Misjugune on meie usu ja teenistuse wõitlus? On ta Jisraeli rahwa seisukorra, julguse kaotamise, wõi Celia elutüdimuse sarnane? Kummardame meie, nagu Jisraeli rahwas, põlwili põrmus Jumalat, küsides: „Kas peame edasi töötama wõi omast ametist loobuma ja koju minema?“ Waata, meie oma jõu waremeil algab Jumal oma tegewust. Kui meie ülalt lihatusi on wõetud, siis haarab ta Isjandast kinni, kes elawate ja furnute üle walitseb. Tema wõib kõrwed paradiisiks muuta ja Niinewele patukahetsemist ja elu anda. Wast ootab Ta oma õnnistusega niikaua, kui me Tema armu läbi oleme walmistatud suurimat wõitu puhtalt kandma ja oma tööwilja kui Jumala armuandi wastu wõtma. Kui Jumal meid nii kaugele on aidanud, siis on ka meie „homme“ saabunud ja me laulame Isjandale kiidulaulu õigete hoonetes.

Tema kuju sarnaseks.

Mrs. Bakeri järele Joh. Sarow.

Seft teda ta ette on ära tunnud, need on Tema ta ette ära määratud, et nemad Tema Poja näo sarnased oleksid ja Tema esimene sündinud mitne wenna seas oleks.

Room. 8: 29.

Jumal lõi inimese alguses oma näo järele ja ka Kristus kandis Jumala kuju: Ta oli „Tema au paistus ja Tema olemise kuju.“ Esimene ja teine Adam kandis Jumala kuju, esimene aga kaotas selle, ja nüüd on see Jumala ülesanne tuua inim-sugu uuesti Jumala sarnasusse. — Ma usun, et uus inimene on loodud õiguses ja õiges pühaduses, ja see oli Jeesuse inimeseksjaamise otstarwe meie näidata, milles pühadus peitub. Wanas testamendis wõiwad anda meile käsuseadus ja õhmer ettekujutuse Jumala iseloomust, kuid inimesed suutsid sellest wähe aru saada. Seal saatis Jumal oma Poja meile eeskujuks, et näidata, kuidas me peame olema, — et meie ei pea omi sõnu rääkima ega omi tegusid tegema, waid seeselutsewale Jumalale ruumi andma. Meie oleme seks ette ära määratud nõnda olla, nagu Jumal, ja peame Jeesuse käes Tema kujuks muudetama. Uuri seda kuju pühakirjas ja siis ütle oma Jumalale: „Mul pole jälgegi Sinu sarnasusest, aga Sina wõid kõik minuist teha.“ — Et kuju valmistada, näit. sawikuju, on mitmesuguseid ettevalmistusi waja: sawi on harwa puhas, mille tõttu peab teda kaua meega sõtkutama, ümber töötama, enne kui ta on kõlblik kuju wormimiseks. Kui palju waewa ei walmista meie tihti enda Jumalale, kuidas laseme Teda sagedasti aastate kaupa oodata! Wormimisel, näib kuju tihti kõlbmatu olevat ja teda peab uuesti ümber muudetama.

Teine aine, millest wõib kuju teha, on waha, mida seks otstarbeks ka joendatakse ja sulatatakse. — Paulus ütleb: „Teie olete meie kiri, ei mitte tindiga kirjutatud ja ei mitte kiwiste leuakestele, waid lihaste südamelauakestele.“ — Meil on loomu poolest enamasti liig kõwad südamed, me kuuleme jumalikke tõdesid, ilma et neist saaksime puudutatud; seal peab Pühawaim meid esmalt sulatama ja ette valmistama, et Jeesuse kuju meist wälja kujutada. Ta näeb palju waewa meiega; kui palju aulisi asju, millede läbi Jumal meis tahtis töötada, oleme ära rikkunud ja nüüd on aeg mööda läinud. Kui palju rumalat wastuseisu on Ta meie südameist eemaldanud, mis kaswatusse ehk olukorra järeldus on. — Paulus tahtis „unustada, mis taga on, — head samuti kui kurja: ta oli oma nelipühi ära elanud ja imelikult saanud õnnistatud, aga nüüd püüdis ta edasi saada, Jumala käes Jeesuse kujuks ümber muudetud saada. Jeesus nuttis leinajatega, Tema meel oli pehme ja õrn. Ka meie peame õppima endi kaasnimestele kaasa tundma ja halastusega ja armastusega täituma; liigutab sellestarnast meis, siis on see Pühawaimu töö järeldus, kes meid Tema sarnaseks tahab teha. Kui me inimest näeme, kes õieti ei ela, saame me kergesti waljuks ja ütleme: „Käi omil teil, kui sa paremat ei taha!“ Do meie õnnistegija

ei ole italmi sel kombel kõnelnud ja kui meil pehme süda on, mida Pühawaim wõib ümber wormida, siis oleme ka meie siin Isanda sarnased. „Seft samasugune meel olgu ka teil, kui Kristusel Jeesusel oli.“ Meie peame wõitjaks saama ja wõiduelu elama, seft Isand tuleb pea neid koju wiima, kes walmis on. Siis jääwad paljud maha, kellede wastu Waim asjata ikka jälle uuesti on hüüdnud: „Jeesus tuleb, ole walmis!“ — See on keskõhülid, mis läbi kristliku maailma käib, et magajaid äratada. Do see on nii tahtis, et me endid laseme valmistada, ükskõik, mis see maksma tuleks!

Paulus ütleb: „Aga meid kõiki, kelle katmata palgest otsekui peeglist Isanda au wälja paistab, muudetakse samaks kujuks, ühest aust teise, otsekui Isanda Waimust.“ Jah, waata oma Jeesuse kuju pitblis, ja lasse oma süda seeläbi liigutatud saada, siis leiab see ümbermuutus aset „ühest aust teise, otsekui Isanda Waimust.“ Me sarnaneme siis hästi poleeritud peeglike, mis täitja ära kaob, nõnda et temasse waataja enam klaasi ei näe, waid ainult weel Jeesuse kuju; eks see ole auline, kui meist nõnda Isanda kuju wastu särab? Sinu süda ja su terwe olemus täidetakse sinu Jeesusest kuni Ta kuju sinus nähtawale tuleb. Meie loeme wanas testamendis templiehitusest, kuidas üksikud kiwid valmistati, enne kui nad platsile jõudsid, kus templit ehitati. Ka meie oleme niisugused ehituskiwid, mida suure templi ehituseks, milles Jumal ise tahab elada, walmis tehakse. Igal kiwil on oma eriline määrus ja worm, ja kui meie oleme töötawais kätes walikesed, saab meist meistertöö, millest on Jumalal kord heameel. Wõrdlematu auline tempel ehitatakse üles; seepärast olgem kannatlikud, kui kiwirauja enda peitliga pea siin ja pea seal tüki meie küljest maha lööb, kuni meie olemuse sügawustesse. Aga Jumal ei tarwita üksinda marmorlahmakaid, waid ka kalliskiwie, mis suuruse poolest wäga wäikesed on ja lih-wija käes weel wähemaks saawad, et õige wormi ja iluduse saada, ja kord meie kuninga kroonis hiilata. Meie peame kord laitmatult rõõmuga Jumala ees seisma; see kõlab meile üsna arusaamatult; aga kord on siiski inimest, kellede juures Jumal on wõinud wia oma töö täiesti lõpule. Piibel wõrdleb meid ka kullaga, mida tules sulatatakse ja selgitatakse, et ta liigollustest puhtaks saaks. Oled sa armas hing säärases sulatusahjus, siis tunned ja sellest, et sinu Jumal on leidnud sinus kulda, mida nüüd sulatama peab. Leidub iseloomust, mis ainult kurwastusahjus toime tulewad: süda on liig kõwa ja uhke ja nii witaakse neid Hiobi teid. Siiski, kui Hiob oma kooli läbi oli teinud ja kalliks kullaks saanud, andis Jumal talle kahewõrra tagasi, mida ennemalt oli omanud.

Seaduslaegas oli puust tehtud ja see on ka tabaw wõrdlus meie pühitsusele: seft puu pidi raiutama esmalt, siis metfast wälja weetama, laudadeks saetama ja hõwliga siledaks hõweldatama, — mis wastab ümberpõrmisele ja puhastusele. Aga ikkagi

ei mõi teda veel tarvitada, enne kui ta täiesti kuiwaks on saanud ja kõigest oma mahlast ja elust on wabanenud: ta pannakse palawusse, kus ta täiesti kuiwab. Siis feati seaduslaeka lauad üksteisega kokku ja valmistati laekaks, mis kullaga veel üle tõmmati. Seda mõime wõrdluseks wõtta Jumala tööle Tema puhastatud lastes, kes täiesti Tema omaks on wõetud. Kui seaduslaegast waadati, ei olnud puud näha, waid ainult kulda; Jumala wõrdlus, milles uus loomus estneb ja wana kaob. Templi feespool oli ainult kuld näha, Jumala au kuju ja kui meie kord laimamatult Tema ees seisame,

täidetakse ja ümbritsetakse ka meie isiklus selle auga, mida me kanname, pärast seda kui tahtlikud olime abitult Temasse wajuma. Uus loomus luuakse Jumala kuju järele ja kõik wõitlus, mis veel endas tunneme, on Jumala töö, mille läbi wana loomuse ülejääk meie mõtteis ja elus häwitatakse. Jumal ei sunni sind selleks tialgi, seepärast ära pane Talle wastu. Ta ei wõta sult midagi, mida ja alles soowid hoida, seepärast wali, mida ja tahad omada, kas oma elu ülejääki, mõi aulise, täieliku lunastuse wilja, mis Ta sulle walmistanud.

5. Moosese raamatu ülewaade.

Op. W. Graham Sgroggie järele G. T.

1) Misjuguft sõna ehk samamõttelisuft korratakse fogu raamatus?

2) Mitmendas peatükis kõnelatakse pühadest ja kus on sellele paralleelkoht 3. Moos. raam. ? Misjugune oli kewade- ja misjugune sügispuha ja nende tähendus?

3) Kus loeme linnumunadest, kaaludest ja mõõtu-dest, kuue palistustest (nööridest), rahalaenamistest ja naabri aitamisest?

4) Mitu ülesannet antakse 31. peatükis, selle poolt ja sellele?

5. Moosese raamatu jaotus.

I. Tagasiwaade Jisraeli rändamistele ja Jumala pikameelele peat. 1: 1—4: 40.

Sisesejuhatus 1: 1—1: 5,

1) Drebit—Kadesini 1: 6—1: 46.

2) Kadesist—Esbonini ja Betpeorini 4: 1 — 3: 29.

3) Manitsused sõnakuulmisele ühes hoiatusega. 4: 1—4: 40.

ajalooline märkus. 4: 41—4: 43.

II. KäsuFordamine ja seletamine peat. 4: 44 — 26: 19.

Sisesejuhatus. 4: 44—4: 49.

1. jagu. Siinai käst, peat. 5: 1—11: 32.

a. Kümne käsu Fordamine. 5: 1—5: 21.

b. Seletused ja manitsused kümne käsu suhtes. 5: 22—11: 32.

2. jagu. Iseäralised käjud, peat. 12; 1—26: 10.

a. Uju kohta. 12: 1—16: 17.

b. Walitsemise kohta. 16: 18—20: 20.

c. Iffiliku ja feltfondliku elu kohta. 21: 1 — 26: 19.

III. Jumala tulewiku eesmärkide ilmutamine

Jisraeli suhtes, peat. 27: 1—30: 20.

1. Rauge waade. 27: 1—28: 69.

2. Lähedane waade. 29: 1—30: 20.

IV. Wiimased sündmused Moosese elus, peat. 31: 1—34: 12.

1. Neli tõsist manitsust. 31: 1—31: 29.

2. Moosese prohwetilaul. 31: 30—32: 44.

3. Moosest kästakse minna Deebo mäele ja surra. 23: 48—32: 52.

4. Moosese õnnistamisest kaheteistkümmele suguharule — 33: 1—33: 29.

Lisa. 34: 1—34: 12.

5. Moosese raamatu sõnum.

See on Moosese raamatuisst wiimane, kuid mitte tähtsuse poolest. Mõnes suhtes on see raamat kõigele eelmisele ülewaateks ja kokkuvõtteks. Ta seisukoht 1., 2., 3. ja 4. Moos. raamatute kõrwal on samasugune, kui Johanneese ewangeeliumil kolme esimese ewangeeliumi suhtes. Kuid siia, nii kui Johanneese ewangeeliumisse on lisatud uusi jooni, mis heidawad uut ja sügawamat walguft kõige eelmise ajaloo peale. Selle raamatu iseäralist tähtsust tunnistawad mitmed asjaolud, millest nimetame mõnda: —

1. Sõna „kuule“ tarwitatakse tähelepanu tõmbamiseks üle 29 korra ja manitsust — „tuleta meele“ — ligi 15 korda.

2. Selle raamatu sifu pidi Jisraelis pähe õpitama ja korratama põlwest põlweni. peat. 6: 4 — 9: 9 ja 11: 18—11: 21. Ka kästi seda raamatut rahwale iga seitsme aasta järele awalikult ette lugeda, et nad ära ei unustaks, mis Jehooma oli rääkinud, ja et nad selle järele käitsid. peat. 31: 10, 13.

3. Iseäraline juhatus antakse selle raamatu alalhoidmiseks: „Wõtte see käsuõpetuse raamat ja pange seda Jehooma, oma Jumala seaduslaeka kõrwale, et see seal on tunnistajaks sinu wastu.“ (31: 24—31: 26.)

4. Dieti tarwitatult selle raamatu tähtsust sõjariistana, pimeduse wägede wastu, näitab Matt. 4: 1—4: 11. Kolm korda wastab Iesand selle raamatu sõnadega saatana küsatusetele, kuni saatana taganeb. Meie igaiks peaktime ja wõiksime tarwitada sedasama sõna selsamal kombel ja sellesama tagajärjega.

5. Seda raamatut tsiteeritakse Uues Testamendis wähemalt 90 korda.

Meie mõime öelda, et 5. Moosese raamatu suur sõnum on Jumala armastus. On hea tähele panna, et eelmistes raamatutes ei räägita Fordagi Jumala armastusest, seda nimetatakse alles 5. Moos. raamatus ja räägitakse siis kui salajast põhjusest kõigile, mis Jumal tegi oma rahwale eelmistel ajalärkuldel. „Seepärast, et Ta on ju wanemaid armastanud, on Ta nende soo ära walitsenud“ (4: 37. Inglise. k.) „Si mitte seepärast, et teid enam on, kui kõik muud rahwast, pole Jehooma teid nii wäga armastanud ja teid

ära walitsenud; sest teie olete wähem kõige rahwa feast. Waid seepärast et Jehoowa teid armastas" . . . (7:7, 8.) „Üksipäinis su wanemaid on Jehoowa ihaldanud, sest et ta neid armastas." (10:15.) „Ja Jehoowa, su Jumal, et tahtnud mitte Pileami sõna kuulda, Jehoowa, su Jumal pööris ärawannutamise sulle õnnistuseks, sest et Jehoowa, sinu Jumal sind armastas" (23:6). Meie õpime tundma tänuwäärt imeasja, et: — meid armastati ja seepärast walitseti ära, ja ehk küll pisut arwu poolest, oli Issanda heameel meid nõnda armastada, et Ta arneemise meile õnnistuseks pööris. Dieti võib nimetada Jumala armastust selle raamatu sõnumeks. Tuhat kiitust meie suurele Päästjale.

Seda 5. Moos. raamatu imelist teemi võib jao-
tada ühendatult Jisraeli ja ka meie elu minewiku, olewiku ja tulewiku järgmiselt: —

Armastuse tagasiwaade. Minewik. peat. 1—4.

Armastuse nõuded. Olewik. peat. 5—26.

Armastuse ilmutamine. Tulewik. peat. 27—34.

1. Armastuse tagasiwaade.

Andes lühikest ülewaadet rahwa ajalooft, kurba-
dest ja rõõmustawast sündmustest minewikus, rõhutab Mooses iga pool, et kõik, mis nad on ja mis on neil, on Jumala armust. Tema juhtis nende teerada, Tema tegi neid paljaks. Tema andis nende waenlased nende kätte. Tema andis neile maa pärida ja õnnistas kõik nende kätetööd. See sündis kõik armastusest nende wastu. See oli Tema lõpmata armastus, mis neid walitses 1. Moos. raam., lunastas 2., kutsus neid osadusele ja Temaga kõndimisele 3. ja ei jätnud neid abita ning juhatuseta wastupanemise päewil 4. Moos. raam. Kuid siis oli neil ainult tõendus Tema armastusest. Müüd ilmutatakse seda awalikult. Kas ei ole see nii meie kõikidega? Kas ei tunne meie, et minewiku sündmused ja läbielamused, mis meile liig walusana näisid, olid igawese armastuse töö meie juures? Dpetagu see meid Temale täiesti sõnakuulelik olla, „kes on liig tark, et efsida, liig hea, et asjata karm olla, kes ei tee midagi liiga wارا ega jää hiljaks."

2. Armastuse nõuded.

Siin antakse käsufordamine ja pikk seletus selle kohta ning ilmutatakse selle tähendus waimulikis ja praktilises elus. Sellest on 5. Moos. r. saanud nime — „Teine käst." (Deuteronomia)

Lugedes võib näha, et domineeriw noot siin on sõnakuulmine, ja see on armastusnõue — „Teie olete minu sõbrad, kui teie teete, mis mina käsin." Sõna „tehk" selles mõttes kordub siin üle 50 korra ja rahwa ajalugu näitab selgesti, et nende heakäekäik tuli Jehoowa sõnakuulmisest, kuna sõnakuulmatusele järgnes igakord karistus. Kuid siiski ei olnud nad seda mõistma õppinud. Jumala armastus on ühtlasi kindel ja õrn, eesmärgis kõikumatu, kuigi halastaja, õiglane, samuti armukade. Kui meie Temale sõnakuulmata oleme, siis ei karista meid Tema wiha, waid armastus. Ja kui meie pattu teeme, ei tee meie pattu üksi Jumala õiguse, waid lõpmata armastuse wastu. Seepärast, kui meie ei kardaks pattu teha Jumala õiguse wastu, peakime patu maha jätma häbi pärast Taewase Issa

armastuse ees. Pattu mitte teha ainult karistuse kar-
tusel — see on juba patt, kuid pattu mitte teha kartes Issawest Armastust kurwastada — tähendab Jumalat tunda. Dpetagu see oja raamatust meid, mis Jumala armastuse nõuded on: — 1. Meie waimulikis elus (12:1—16:17). 2. Meie kodanlikis ja rahwus-
likis elus (16:18—20:20). 3. Meie isiklikis ja seltskondlikis elus (21:1—26:19), ja siis Kris-
tuse nimel ning Pühawaimu abiga olgem sõnakuulelikud.

3. Armastuse ilmutamine.

5. Moos. raam. esimene oja on ajalooline, teine — seadusandlik ja kolmas — prohwetlik. Siin saame Jumala armastusest isäralise ilmutamise. Sõnakuulmata rahwale ennustatawad ntühtlused ei ole mitte ühe hirnwalitsete halastamatus, waid Issawese Armastuse hoiataw hirmuandmine. Kui Jumala teelt on kõrwale mindud, poleks Jisraelil kunagi tulnud häbi kannatada. Uuesti weast oma elu lõpul nägi Mooses üht

1. uut päewa, sest kõik üle 20 aasta wanused, kes tulid Egiptusest wälja, peale Joosua ja Kaalebi, olid hukkunud;

2. uut maad, mille piiril ta nüüd teist korda wiibis, kuid kuhu tema ise ei tohtinud astuda;

3. uut elu, mida seal maal elatakse. Teltide asemel — majad. Koguduse telgi asemel — tempel. Rändamise asemel — kindel elu. Kõrwe asemel — ilus maa ja manna asemel — kübne nisu. Kõik oli uus ja teistfugune.

Uued kohustused Jumala ja teineteise wastu, mil-
liseid on ilmutatud wiimastes peatükides üksikasjaliselt. Ja warsti pidi ka Mooses ise andma ruumi uuele juhile. 31. peatükis jätab ta juhtimise Joosuale ja manitseb rahwast veel wiimast korda.

Uus põlw, maa, elu, kohustused ja juht! Mis-
fugune wajadus uue ilmutamise järele jumalikust armastusest ja seda antakse neile. Neile ilmutatakse Jumala tahtmise ja sõnakuulmise ning üleastumise tagajärgi. Meil tarwitseb ainult uurida edaspidist ajalugu, et näha, kui kohutawalt õiged olid need ennustused, mis nende suhtes täpselt täide läksid. Seda hoiatust täheles, pannes peame 5. Moos. raam. läbi lugedes meeles, et — kõik meie minewik on olnud juhitud Jumala armastusest. Et armastus nõuab meilt kõrwalekalumatut sõnakuulmist iga päew ja tund olewikus.

Ja, et igawene armastus hoolitseb meie eest tulewikus.

Wastused.

3. Moosese raamat.

1) Põletamis-, roa-, tänu-, patu- ja süüohwrid. Heebrea 10:8.

2) Peatükid 8—10. Kaadabi ja Abiu surm hoiatab olla Issandale sõnakuulelik peat. 10.

3) Peat. 16. Seepärast, et seal leiame kõige selgema pildi Kristuse lunastustööst.

4) Peatükid 1—7 — ohwer, ohwriand. Peatükid 11—16 — puhast, roojane, puhastamine.

5) Kolm suurt püha — Paasa, Melipühi, Lehtma-
jade (teltide). peatükk 23.

4. Moosese raamat.

- 1) peatüfid 11:1—11:3; 11:4—11:35; 12:1—12:16; 13—14; 16:1—16:40; 16:41—16:50.
- 2) peat. 14:4. 1. Saamuel 8:5. 1. Kun. 12:16.
- 3) Kunagi mitte tegutseda ilma Jumalalt nõu küsimata.

4) Waleprohwet, Beeri poeg, kes elas Beetoris. Seitse. 23:7, 8; 24:3, 15, 20, 21, 23; 5. Moos. 23; Neem. 13; Joosf. 31:24; Miika 6; 2. Peetr. 2; Juuda. 5; Ilm. 2.

5) peatüff 32.

6) peatüfid 13.—19.

7) Piitteam. 4. Moosf. 41:16.

Reis.

On pühapäewa hommik; täis weetlewat sügise ilu ja särawat päikesepaistet, täis rahu ja waikust pärast argipäewa askeldusi ja töid.

Sadamasiillal seisab ärasõiduks koondunud salgake Narwa uskliknoorist.

Rõõmutundel rind täis paisuwat lootust tõusewad silmad ülespoole särawat päikest „armutroonilt“ õnnelikku reisu ning õnnistatud päewa paludes.

Laew liigub. — Eesmärk läheneb. Peagi kaob kodulinn oma tuttawate tornidega silmapiirilt ja awaneb waade kaugele weewäljale.

Kalureid on näha agarusega omas ametis. Paat kiigub kui laastuke ruttawa laewa lainetel, kuid argtuseta paiskab kalur kindlal käel noota wette, et pärast täis saaki wälja tõmmata.

Igaüks on omas töös!

Wiibime ju meigi seks laewal, et eelmäaratud ajal noota hukkuwasse ilmamerre heites hingi päästa. Eesolewa päewa peale mõeldes tuksub nii mõnelgi süda rinnus waljemalt. Kuid usk annab tiiwad, mis lootuse kõrgele üles wiiwad sealt julgust ja jõudu on leida küll wäsinul aral ja nõdral, sest julgusti teele, nüüd kärmesti edasi ruttala!...

Jõudnud oleme ju Jõesuu sadama. Lahkume laewalt, et Merikülla edasi rännata, kus koosolekut peame. Soojal päikesepaistelisel päewal kaob tee peaaegu nägemata kiirusega.

Rohelisele murule on nüüd kogunud noored, istudes pehmeile mättaile reisuwäsimusest jalgu puhkama ja kehakinnitust wõtma.

Lagedal, kesk ümbritsewat metsa seisab me ees kirik. Ta on aastate jooksul unustusrüppe wajunud, — ilma õpetajata — ukсед suletud.

Nüüd aga peawad siin Narwa „Sinise Risti“ noored oma koosolekut.

Hulgana tõttab rahwast kokku täites kiriku, et ainustki sõna ewangeeliumi kuulda.

Pimm, pomm, hüüab paljude aastate järele jällegi kell tornis rõõmsalt jumalateenistusele kutsudes. Kes jõuab, kustutab janu oja wees ja ruttab. —

Wäikeses meeldiwas walges kirikus kostab sisseastujaile hõiskawalt wastu koorilaul „Jumal meie warjupaik!“ Peale selle esinetakse weel kõnede, deklamatsiooni ning lauludega.

Koosolek on kuulajaisse sügawasti mõjunud. Ükski ei taha lahkuda. Janunewate hingedega oodatakse weel laule ja kõnesid. Alles siis, kui soowi awaldatakse paari nädala pärast tagasi tulla, lahkub rahwas koost lootus hinges.

Noored tegelased koonduwad, et Udriasse edasi rännata, kus teine koosolek peetakse; sest päew on weel õhtust kaugel ja töö ootab ees! — Looklewal teel metsa ääres sammume rõõmsal meelel, kuna mere mühin meile kõige toredamat hünni kaasa laulab.

Rahwas on ju ootel koolimaja juurde kokku kogunud. Paljud on ühes lauljatega Meriküllast Udriasse kaasa rännanud, et rohkem jumalasõna kuulda.

Algab koosolek.

Jällegi tõusewad tänu- ja kiituslaulud pealepoole pilwi Kõigekõrgema troonile.

Wennad esinewad soojade kõnedega, õed deklamatsioonide ja segakoor lauludega, mis on täidetud südamlikkude kutsetega: „Tulge Jumala juurde!“

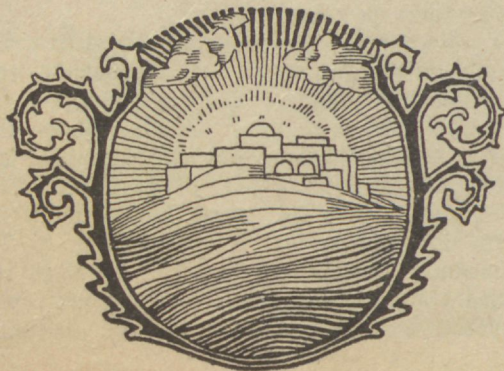
Soe ja kodune on wäike koolituba, soojad ja liigutatud koosolijate südamed; sest Jumala wägi ja armastus on siin wõidule pääsnud.

Kuid kas ka wäljas, kas ka terwes elus see soojus ja armastus hinge jääb? — Waikselt sõnab huul. Issand, halasta ja õnnista, et Sina selle rahwa terwes elus makswaks jääks ja wõidule pääseks!!!

Lahkumistund ligineb. Jumalagajätmine on südamlilik, kuni peatse nägemiseni.

Õhtupimeduses ruttame kiiresti jaama poole sirawate tähtede saatel, süda täis tänutunnet Issandale õnnistatud päewa eest! . . .

Astume sissesõitwale rongile, mis meid kodu poole edasi kannab. Seal wõib wäsimust wälja puhata ja tänutündel möödunud päewa õnnistusi ja kodurahu maitsta.

Sügiswarjud.

Üle kolletuwa nurme laotuwad sügiswarjud, pikad ja igatsewalt nukrad. Aga langewais lehis liigub sügislaul wärisewgi mingisuguse kartuse eel walus. Kuid ju järgmise tuuleiilinguga wäljendub sünge agooniline ahastus. Näen wast tärnanud lilli juba mudaga määritud ja tormist lõhutud, ning langewad neist wiimased õielehed juba esimesel hallaõöl. On kurb siis waadelda inimesi, kellelt waid warju näen, pikka ja igatsewat, ent kustuwat sügiswarju. Karjatab hing kui kaugel soolaugastes helgib kord tuli, ent kustub siis jäljeta üldsesse sügisöö pimedusse.

Meie, tulukesed ja warjud sügisöös, wõõrad

kui sädelewad tähed ilmaruumis. Kas kustume kui sootulukesed? — Ei siiski taha! On sügistormid masendawalt tugewad ja ööd pilkaspimedad, ei kustu lootus, mis hinges elab kui igawene tuluke, soendades kiwegi. Meie ei kokkugi kui mets, meri ja pilwed laulawad sügislaulu ja nurmedel liiguwad sünged sügiswarjud. Waatame ka lootusrikkalt seda looduse agooniat. Kui hinges on walu ja teadmine, et oleme isegi kübeke päikesest, osa Temast enesest, suurest Jumalast. Ei sööstu meie hinge siis kunagi sügisnukrus, kui oled meiega Sina, Igawene Elu!

M. K.

Wärisesid tähed.

Külm ja kale sügisöö. Ei ühtegi triipu hommiku taewas, mis koitu kuulutaks. Ei kuma ka purpurjoon looderannal — kõik kustunud kadunud ääretusse öösse. Sädelema lõõnud waid tähed ööfoonil. Taewas sirab, kui oleks ta üle külwatud hõbeteri.

Tähtemeri.

Wärisewad tähed mingil salajal sunnil.

Waatan üles sirawa taewa poole. Wärisewad liikmed öö jahedusest — lõdisen kui haawaleht.

Wärisen mina ja wärisewad tähed.

Pikana tundub ootamine jaamaaisel. Kõikide

pilgud pöörduwad nii sagedasti kaugusse — öörüppe. Sealt peab ta tulema — rong, mis meid edasi kannab.

Öö ääretus waikusel kajab kauge rongi wile... wärisewad jällegi tähed. Pimeduses kirkawad alata kaswawad silmad ja ähkides jõuab tume elukas jaamaaisesele.

Ruttame peale.

Rahulikuna istun wagunipingil. Kadunud on wärin ja jahedus liikmeist.

Ikka aga wärisewad tähed.

P. Sink.

Mõtteteri.

Kes esiti head ei kuule, peab pärast kurja kuulma. Wanasõna.

* * *

Parem on waikida, kui pahas tujus tõtt öelda. Sales.

* * *

Peale tarwiliste ütelnuste on waikimine kõige suurem wõimus maailmas. Lacordies.

* * *

Lugu, mida mitmet wiisi kõneldakse, ei wõi tõsi olla. Leinburg.

* * *

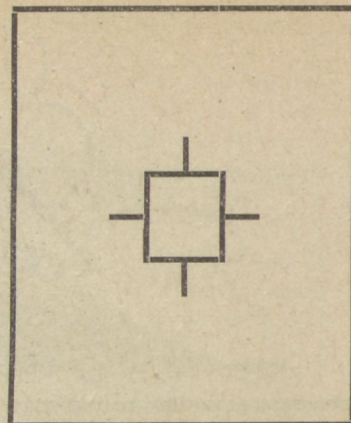
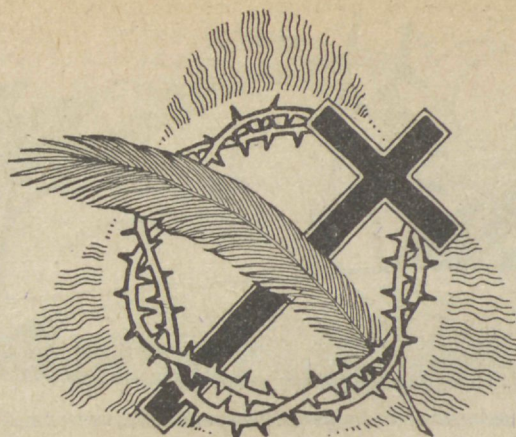
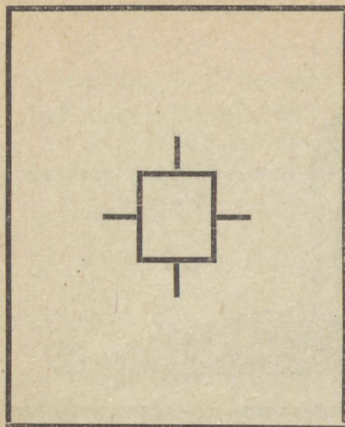
Head ja halwad teod on seeme tulewiku wiljale.

* * *

Waikne heategemine on kaste, mis koidu ajal särades tagasi maa peale langeb.

* * *

Mitte palju lugemine, waid häid raamatuid palju ja sagedasti lugeda, see on hea ja saadab kasu. Luther.

Närtsiw elu.

(Lahkunud kaaswõitleja õe Hilda Moosese mälestuseks.)

Taewas nutab. Puude norus oksad nõretawad paljudest pisaraist. Langewad kolletanud lehed walju sügistuule käes alla, põrmu, surmasse! Sulinal woolab rennist wett, wett, plaginal sajab wihma. Looduses sügis! . . .

Pikkamisi langeb leheke, tasa liueldes, heljudes, kuni tallatakse ja siis sureb. Sureb mäletades rõõmust tärkawat kewadet ja õnnelikku suwe. Sureb tuhandete pisarate all, mida sügistae was lahkunuile wiimseks mälestuseks kaasa jagab . . .

Langewad pisarad; suured ja walusad, lahkuwa lapse surmawoodi ees. Nutab ema süda! — Kahwatunud huuled weel wiimast korda liiguwad . . . siis waikiwad; — sureb elu. — — —

Kurbade kellahelide saatel liigub matusrong. Saatjate näod on tõsised kurwad ning märjad pisaraist. Nooruses hõiskawale elule tuli sügis, — jäädaw sügis. Tuli, küsimata noorusest, jõust ja tahtmisest elada. Tuli ja pures noorust, kuni see suri . . .

Kerkib kalmuküngas. Langeb weel wiimane labidatäis mulda kalmule, mille alla maetud närtsinud elu. Langeb wiimne pisar saatja silmist. — Nutab kurbuses ema süda. Kurwalt nutab sügistae was; — woolawad pisarad! . . .

Wiimseks jumalagajätteks kõlab weel laul läbi pisarate lahkunule. „Jumalaga kuni näeme taewas üksteist ülewal!“

Siis lahkuwad saatjad.

Läbi sügisese wihma, läbi nutu ja pisarate helgiwad siiski hinges lootuskiired, et pärast kurba sügist ja külma talwe tuleb rõõmus kewad, — igawene kewad ja närtsimatu nooruselu. Sest piibel ütleb:

„Õndsad on need surnud, kes Issandas surewad sest ajast, tõesti ütleb waim, et nemad peawad hingama omast waewast, ja nende teod käiwad ka nende järel Joh. ilm. 14 : 13.

Elus sa sagedast pisaraid
Nutta said wahest ka walusaid.
Tüdinud töödest ja wäsinud
Paistsid su püüded wast jõuetud.
Lootes sa ustawalt külwasid,
Issandalt õnnistust palusid
Teades, et töö pole tühine,
Mis külwatud elus siin hoolsasti.

Rõõmuga wihud kord leiad sa,
Pisaraid enam ei näha saa
Jumala juures, seal rahu on.
Ustawail sulastel palgaks on kroon.

„Kaaswõitleja“.

Poola C. E. tööst.

Meie noorsooühingud, nii palju kui neid liitu on wastu wõetud, on organiseeritud wastawalt Saksa põhikirjale. Iseäranis tähtis näib meile olewat noorsootöö jaoks iganädalane ühispalwe. Mõnedel ühingutel on iga nädal iseäraline palwetund, teised ühendawad selle hariliku noorsootunniga, mille juures enne kõigile, kes selle juurde jääda ei taha, võimalus antakse ära minna. Pühitustunni kõrwal on palwetund töö edenemiseks tarwilikum. Kus see puudub, tulewad pea tagasiminevad ja noorsootöö läheb waewaliselt edasi.

Ka ülejäänud noorsooühingute sisseseaded, nagu pühitustunnid, toimkondade töö, töökoosolekud ja juhatus on meil korraldatud, mõnedes ühingutes vähem, teistes rohkem. Ikka jälle näeme, et selles korralduses suur õnnistus asub, ja et need juhtjooned meie Jumalast on antud. Noorsooühingute piibli- ja juhatuskursustel antakse siis juhtnõõre otse meie noorsooühingu juhtjoontes. Mõned ühingud, umbes 10, moodustawad enamasti ühe ringliidu, mis küll mitte reeglipäraselt koos ei tööta, aga aastas siiski kaks korda ringpidusid korraldab,

mis on sihitud meie töö elustamiseks ja tähtsamate küsimuste läbirääkimiseks. Prowintside noorsooühingud (meie juures nim. neid vojewodshaft) on koondunud ühte prowintsiaal-liitu. Siit saadik on meil Danzigiga kokku neid neli, peale selle veel töötame teistes vojewodshaftides. Prowintsiaal-liit soetab iga aasta ühe prowintsiaalkonwerentsi, mis harilikult 2 päewa kestab. Siin on tihti töötajate koosolekud ja ka tunnid noorsooühingu liikmeile. Harilikult kingib Issand sarnastel konwerentsidel ka hingede eest hoolitsewaid kõnesid. Siin leiawad mitmed kinnitust. Siin räägitakse ka läbi noorsootöö meetodid; töökoosolekul otsustatakse tarwilikumad prowintsiaal-liidu kohustused. Tähtis on meile ka, et prowintsiaal-liidu juhatus vähemalt 2 korda aastas kokku tuleb läbirääkimistele.

Neil istungeil peetakse nõu prowintsiaalkonwerentsi ja piiblikursuste üle, mis talwel üksikuile ringidele korraldatakse. Terwe Poola ja Danzigi jaoks on veel prowintsiaal-liidud pealiiduks ühtinud. Sel on oma eestseisus: wäiksemate kohustuste kindlaksmääramiseks on veel alakomisjonid. Igal aastal peetakse siis peanoorsookonwerents, millega mitmepäewane piiblikursus ühineb. Selle võimaluse juures on ka juhataw kursus neile, kes kohalistes noorsooühingutes kaasa töötawad. Wiimane noorsoo peakonwerents oli s. a. Lodzis 21.—26. märtsini. Wõõraste kõnelejatena teenisid meid: jutlustaja Achenbach — Wernigerodest ja pastor Freiher — Podmanitzkist Ungari C. E. liidust. Issand oli meiega ja õnnistas meid rikkalikult. Pühapäew p. 1. oli 3. saalis ühel ajal pidulik koosolek, kõik kolm olid rahwast täis; paljud pidid seisma; oli umbes 2500 inimest. —

Meie noorsoo pealiidul on üks reisujutlustaja ja üks reisuõde, peale selle kahe üksiku prowintsiaal-liidu jaoks üks reisuõde. Oleks järgnenud veel teise reisujutlustaja ametisse seadmine, kui meie ennem oleksime mõistnud ühendatud jõudu. Uutest jõududest jumalariigitöös on meil siin suur puudus, selle asemel on meil tütarlastetöö jaoks ühine õdedemaja, terwe rida haigetaliitajaid, misugustest peaaegu pooled kohalises ühingus kaasa töötawad. See on alaline abi ja edasiaitamine meie noorsootöös. Issandat on selle halastajaõdede töö läbi palju tunnistanud. Loomulikult töötawad õed naissoo juures, aga kus puudus on, tunnistanwad nad ka koosolekuil ja mõnigi mees on nende läbi äratatud. Iseäranis tähtis on aga, et nad hingede eest hoolitsewad noorte haigete tütarlaste juures. — Nüüd usume, et teiseigi reisu-sekretäri leiame. Need reisujutlustajad küllastawad nüüd üksikuid ühinguid ja töötawad ka seal,

kus noorsootööd wõiks ellu kutsuda. Iseäranis hea on sarnane külastamine siis, kui ta kestab vähemalt 3—4 päewa.

Edasi on meie töös wäga õnnistusrikas see, et noormeeste juures walgeristi fööd tehakse ja tütarlaste juures tööd „kõlblise puhtuse jaoks“. Meie eraldume selles Saksa noorsoo ühinguist, kes enda tegewliikme töötusega rahul on ja iseäralisi toimkondi kõblustöö jaoks ei asuta. Meil on praegu pooltes noorsooühingutes walgeristi grupid noormeestele ja noortele tütarlastele grupid kõlblise puhtuse jaoks. Ma palun oma armsate wendade tähelepanu juhtida nende mõlemate tähtsate tööde peale. Keskasutus, kust wõib saada lähemaid teateid mõlemate ühingute töö üle, asub Berliinis — Noweies, Heine sw. № 1. Meie uskusime warem, et walmis saame ilma iseäralise kõblustööta, peame aga tunnistama, et see ei läinud. Paljud meie noortest on just sel alal seotud ega saa ennem rõõmsateks ristiinimesteks ega õigeteks töötajateks, kui nad sest wabad ei ole. Ei möödu ühtki prowintsiaalkonwerentsi wõi -kursust, kus selle üle ei räägitaks. — Meie liit annab ka noorsoo ajakirja wälja. See ilmub iga kuu 16 lehek. Peale selle neli korda kuus ewangelisatsioonilehte nimega „Ärka üles“ lewitatakse umbes 13.000 eksemplaris. — Liikmemaks on ühingu liikmete wahel järgmiselt jaotatud: tegewliikmed maksawad aastas 3 kuldr., pooldajad 1,80 fr. ja Freundes Kreisler, 1,20 fr. Üks wäike osa, umbes $\frac{1}{3}$, saab prowintsiaal-liidule, kuna $\frac{2}{3}$ pealiidule jääb. Muidugi on veel mõndagi häda ja puudust meie töös ja see ei ole veel kaugelki nii, kui peaks olema; aga meie wõime siiski Issandat tänada, et Ta meid on õnnistanud ja alati meile uusi uksi awab. Siiski palume meie Temalt ärkamist, et Tema laste juures Tema nimi tegelikult pühitsetaks ja paljud veel päästmisele tuleksid. —

Meie maal elab ka suur hulk wenelasi, umbes 4—5 milj., wististi rohkem, kui teistes Balti riikides.

Et aga suurem osa meie ühinguist maadel on, kus wenelasi ei ela, siis ei ole meil siitsaadik misjonitööd nende keskel. Hamburgi konwerentsist saadik on see ülesanne, wiia neile ewangeliimi, iseäranis meie südametel. Meie palume Issandalt õiget tarkust ja õiget teed, kuidas meie seda tööd tohime teha. See on ainuke huwi meie ühingutes, et saaksime lähemal päewil summa, mis meie wenelaste töö jaoks mitmesugustest kohtadest oleme saanud, Euroopa liidule üle anda wene töö jaoks, nimelt ühe sekretäri ametissepanemiseks.

Asfiisi Franz, Jeesuse Kristuse sõjamees.

Järeldrükk keelatud.

H. von Nederni järele wabalt tõlkinud Joh. Sarow.

18.

Franzis ei olnud rüütlik meel ümberpöörmisega jugugi ära surunud: ta awalbus ifka jälle uuesti Isandale pühitsetud omadusena tema terwes mõtte- ja tegewuswiisis. Ei anna ometi Jumal kellelegi inimesele andeid ellu kaasa, mida Ta ei taha tarwitada. On mõni aeg saatan ja maailm ehk oleme meie ise need oma wõimu alla wõtnud ja wõõriti tarwitanud, siis tuleb Tema, kui Ta uut inimese südames loob, ja uuendab ka loomulaadi ja iseloomu omadused. Kõik, mida Ta meile annetega ühenduses on annud, muudetakse Tema teenistuseks kasulikuks, sest jumalikud majapidamised ei raijata midagi ära, aga ka need anded peawad esmalt surma antud olema.

See rüütlik meel ühendatud teadwusega, et jumala-riigis mõdgaga üksi midagi korda ei saadeta, et selle abil küll maad ära wõib wõita, aga mitte hingi ümber pöörda, äratasid ja küspetasid Franzis otjuse: misjonireisju saratseenlaste juurde ette wõtta. Kas peitus weel tema südame sügawamas põhjas salaigatus märtirikrooni järele? Seda peaaegu arwatakse. Lühidalt, ta rändas kellegi wenna selfis, kelle nime meile ei nimetata, mereranna poole selle nõuga, et kufagilt Adriamere äärjelt sadamast Siiriasse purjetada. Ettevalmistusi reisuks tegid nad niisama wähe, kui nad Portsiunkalast Asfiisisse läksid: nad olid julged, et kui Jumal neid saatnud, Ta neile platsi laewal ja kõik muud tarwilikku annab.

Näib ka sõbraline kapten olewat, kes neid lubas küll üle mere sõita seepärast, et wennad wõtsid mitmed tööd laewal endi peale, kuid siiski see reis pidi hoolimata paljutootawast algusest ruttu lõppema. Age torm wiskas laewa Slawoonia rannale. Seal ootasid nad üürise aega üht sõiduriista, mis idasse purjetawat, aga see ei pidawat talwe eel enam seda teed minema, nagu neile tõendati, ja nii püüdis siis Franz Ankoonasse jõuda, kust talle reisu eesmärgi saawutus lootusrikkam näis olewat.

Meil, kes me nii kergesti pijsma tühjasja läbi araks saame, on ime seda näha, kuidas Franz iialgi ennaft asjaoludest walitseda ei lastnud, waid alati rõõmsas rahus nende üle walitses. Selle rahu saladus peitus ta alalises ümberkäimises Jumalaga ja tema täiesti lahtiolemises iseenesest; ta wõis tõega öelda: „Ma elan, aga mitte enam mina, waid Kristus elab minus.“

Ankoona poole minew laew leidis pea, aga kapten ei waadelnud mõlemad paljasjalgsid, puruwaeseid wendi just sõbraliku pilguga. Millega tahtsid nad endid teel üles pidada, kui neil raha ega toidu taga-

wara polnud; tema ei wõinud ka neile midagi anda ja wendade töötamise peale, et nad midagi ei waja ega nõua, kehitas ta ainult õlgu. Franz aga ja tema sõber otsustasid endid laewal ära peita ja Jumalat kõige eest muretsema lasta, sest kas laewaisand tahtwat ehk mitte, nad pidawat siiski selle laewaga ära sõitma. Sellest ettewõtust kuulis keegi mees sadamalinnas, kes oli ümber pöörnud Franz'i tänavjutluste läbi, sest wiwane mõistis selles suhtes aega kasutada. Ta tõi mõlemale nii rikkaliku toidutagawara, et pärast seda kui laew tormi kätte sattus ja mõni aeg peatus, nad weel eneste toidu tagawarast wõisid anda neile, kes enamalt ei tahtnud uskuda, et Jumal kaht waest wenda wõib toita.

Et sel waheajal aga kewade kätte oli jõudnud ja Franz selle õigema leidis olemat suurel nelipühikonwrentsil olla Asfiisis, tulid mõlemad wennad jalgsi Ankoonast koju. Selle aasta kaugemalt sündmustest ei teata midagi, ainult leiame meie maiuus 1213. Franz'i ja wenna Leo endi jutlustusrändamiste puhul Montefestro lossist. Seal pidufeti nähtawasti suuresti. Terwe hoow oli täis rüütleid ja aadlihoost daame. Wististi oleks mõningas teine mõelnud: „Meie pole parajal tulnud; neil pole niisugust meeoleolu, et Jumala sõna kuulda wõiwad!“

See aga ei olnud selle mehe wiis, kelle südames soow põles ewangeliumi kuulutada, olgu see õige aeg ehk olemata! Kesk hoowi hakkas ta suurest õnnest kõnelema, mis kõik maailma häda üles wõib kaaluda ja mida ükski maapealne wõim kelleltki ei saa ära rööwida. Ta kõneles nii wägewalt, et paljud rüütlikid turnipeo üsna ära unustasid, millele nad kofku olid kogunud, ja üks lugupeetawaim neist Chiusi krahw Orlando di Cottani tõmbas tähtsa jutlustaja kõrwale ja ütles: „Jsa, ma pean oma hinge õnnistuse üle Teiega kõnelema!“ „Heameelega“, lausus Franz, „aga esmalt saagu neile õigust tehtud, keda Teie omale olete kutsunud, pühendage ennast omile sõbradele ja sugulastele, pidage sõbamaega nendega ja siis rääkigem ühestkoos niipalju, kui Teie tahate!“ Nii ei tahtnud Franz hoolimata kõigest wabameelsusest taktitult teiste peale tungida ja kasutult niisuguste rõõmu segada, keda ta ennem oleks wihastanud kui Kristusele wõitnud, kui tema siiu pärast krahw peost eemale oleks jäänud.

Mis mõlemad mehed pärast seda on kõnelnud, teawad ainult nad ise ja Jumal, nende koosolemine lõppes aga seega, et kõrgeauline krahw mehele, kes talle

P. Sink: Puud wee ääres.

eluteed juhatanud, talle ja tema wendkonnale waiſſe Alverno mäe Toſtaanas kinkis, et ſeal palwetada ja üürife aeg üſſildades ojaduſes Jumalaga wõikſid elada.

„Franz wöttis ande röömuga waſtu“, nii jutustataſſe. Nagu näha, ei olnud ta ſellel alal käſuwaimuline, waid pealegi tähendas enam kui ükſford, et äkitſelt on maaomanikuks ſaanud (Põrtſiunkulat waatles ta laenatud warandufena). Wiſtisti oli ſee ſamal reiuſul, kui Franz wenna Leoga Zmalosſe tuli. Nagu ta ifka oli harjunud tegema, kui waimulik kohal eluſes, läks ta ka ſiin eſmalt piiskopi juurde ja palus temalt luba ewangeliumi kuulutamifeks. See aga, kes enefes ſugugi ſoowi ei hellitanud, et tema rahwas nõnda „üles erutataks“ ja niisugused mittemeeldivad eluwaated omandawad, millifeid kuulu järele ſee reiuſjultuſtaja inimeſtele õpetawat, — aſas mehe, kes alandliku, aga ühtlaſi wõrdlemata kuningliku üleſpida-miſega oma juureſt ära ſeletades: „Mina ei tarwita mingit abi, ma ſaan juba ükſi küll walmis.“ Franz läks. Aga juba poole tunni pärast oli ta jälle ſeal. Kulmuſid forſjutades ja käſitult waatles piiskop paljaſjalgſet wenda. „Mu härra,“ waſtas Franz ja tõſtis ſärawa muigega ſilmnäo üleſpoole, ilma mingiſugufe tundlikkuſeta pahaje kirikuwürſti waſtu, „kui iſa oma paluwa poja üheſt wälja wiſtab, tuleb ſee afna kaudu tupp taſſe.“ See sõna wöttis wihaſelt mehelt sõjariſtad ja ta andis ſoowitud luba.

Aga Franzi ſüdamel põles ifkagi igatſus paganate juurde minna. Ta läks ſeepärast 1214. ja 15. aasta nelipühikoſolekute wahel Hiſpaaniaſſe mauride juurde lootufes, et ſealt korda lähets Marokosſe pääſeda. Ta jäi teel haigeſ ja pidi jultuſtades üheſt kohalt teiſe käies eemärgile jõudmata taſſi pööрма. Siiski ei olnud need ettewõtted aſjatud, ſeſt ſeeläbi ſaid paljud inimeſed ewangeliumiga tuttawaſs, kes muul teel ſeda poleks ſaanud ja ſee oli Franzile trooſtiſs. Sel-leſt hoolimata oli ta nagu maha löödud ja ſageli nii ſuures pimeduſes ſel aastal, et ta wäga oma uſtawa ja wahwa sõbranna Klara nõuandeid ja julgufuſt tarwitas. Ta nägi wendade juures palju, mis talle ei meeldinud, ta tundis, et aſi üle tema jõu käis, ta aimas, kuidas ſaatan armukadedalt temalt äraſiſtud hingebe peale tormas ja paha ſemet külwaz, ta nägi ſeda ja ta ſüda lõhkes ſees. Ta mõtles Pauluſe kombel: „Ma igatſen ſiit lahkuda ja Kriſtuſega olla,“ ja ſee oli St. Damiani sõbranna, kes teda uueſti julguſtas, talle Jumala töotuſi meelde tuletas ja talle ſelgeſs tegi, et kurat midagi muud nii wäga ei igatſewat, kui teda jõuetuſs teha. Nõnda tõſtis ta wäſinud põlweid jälle üles, tunnifſtas alandlikult üles oma uſu puuduſt ja ſirutas julgefſti wälja ſelle järele, mis tal eel ſeiſis. Näis nagu oleks tund St. Damianis teda eriliſe röömuga täitnud, ja ewangeliumi kuulufuſe ringreis, mille ta pärast ſeda ette wöttis, krooniti ſeepärast ka eriliſe õnniſtuſega.

Aga ifka uueſti pöördufid ta mõtted paganate ümberpöörmife juurde ja pärast fuurt nelipühikoſolekut 1219., kui ta koduſe miſjonitöö heas korras nägi olewat, iduſis ta äkitſelt igatſus, ſultani waatama minna, ſeſt ta arwas, kui ſee kriſtlaſeſs ſaaks, ſiis oleks ſee otſefohene ehk wähem werine tee pühamaa ümberpöörmifeſs ja ärawõtmifeſs kui kõik sõjad ja riſtiſõjad.

Sultan oli ta wend, ta kohus oli teda Jumala juurde juhataada, nagu iga teiſt, miſs ei pidanud Jumal talle ſultani hinge kinkima? Jumala ees on kõik hinged üheſugused ja ühe ümberpöörmine ei ole fuurem ime, kui teiſe.

Selle weendumuſega läks paljaſjalgne wend hõguwa ſüdamega wälja omaſt wäikeſelt hurtſikuſt tundmata maale, lootes ja uſkufes, et Jumal nüüd tal ſeda korda laſeb minna, mida talle 1212. ei lubanud. Wendadele, kellega ta jumalaga ei wõinud jätta, jättis ta järgmiſe ſiſuga kirja:

„Do, kui õnniſtatud ja õnnelikud on need, kes Jumalat armatawad ja teewad, nagu Iſſand on ewangeliumis öelnud: Sa pead Jumalat, oma Iſſandat armatama kõigeſt omaſt ſüdamel, kõigeſt omaſt hingeſt, ja ligemiſt, kui iſeennaf. Armatagem Jumalat ja kummardate Teda puhta meelega, ſeſt ſeda igatſeb Ta kõige enam öeldes: „Tõſifed kummardajad peawad Iſſa kummardama Waimus ja tões.“ Elage Iſſandaf!“

Meid wäheſeid laufeid loeti himuga. Vihtſad sõnad, milledeſ terve ewangeliumi jõud peitub, awaldaſid kõikide peale ſügawat muljet.

Mõne wenna ſaadetuſel läks tal korda ſeeford taſſitamata Damietti jõuda. Ptolemaiſi piiskop, kes ſeeford ſeal oli, kirjelab Franzi „hariduſeta, lihtſana Jumalaſt ja inimeſteſt armataſtud meheſena.“ Riſtiſõjawägi ſeiſis Damietti all ja piiras linna. Teataſſe, et Franz oli kohkunud sõdurite moraale ſeiſuſorra üle. Ta nägi ſelgeſti, et niisugufuſte sõduritele, hoolimata paljude preefrite ja prelaatide ligiolekufſt laagris, Jumal mingit wõitu ei anna. Tema keeluſt hoolimata juleti 29. auguſtil tormijooks ette wõtta, mida aga uſkumatate poolt taſſi löödi.

Selle kokkuforjatud inimhulga peale, kus auſate entuſiaſtide ſeas paljud õnnelikud ja meſtrööwliid leidufid, awaldas Franz warſti fuurt mõju. Jakob wõi Vitry mainib ſeda ühes erakirjas kodumaale, kus ta kirjutab:

„Nüüd on ka St. Michaeli prioor „wähemate wendade“ orduſſe aſtunud, mis on nüüd igalpool wäga lewinud, et tal apoſtlite ja eſimeſte kriſtlaſte elu juhtnõõriks on. Geſtſeiſjat kufſutataſſe wend Franziks, ta on nii ſüdamlik kõrgete ja madalate waſtu, et teda ka kõik ſiin auſatawad. Ta ei ole ükſi meie armees tegew olnud, ei, ta on ka waenlaſte juures käinud ja ſarataſſenlaſtele Jumala sõna kuulutanud, kuigi wäheſe tagajärjega. Egiptuſe ſultani olewat teda koguni ſalamaheti palunud talle ſelgeſs teha, miſſugune õige uſf olewat. Inglane Colin ja hulk teiſi, kellede nimes ma ära olen unuſtanud, on tema wendkonda aſtunud.“

Mainitud käiku ſultani juurde waatleſin Franz ja wend Illuminato, von Reti, kes teda ſaatis, nagu ſurmakäiku. Kui nad ühiſelt olid palunud, hakkafid 23. Taaweti laulu laulma, ja nõnda läſſid nad lauldes „täis Waimu“ waenlaſte laagri poole. Teel ſilmaſid nad kaht lammaſt. „Mu wend,“ hüüdis Franz täis julgufuſt, „uſalda Iſſandat, ſeſt Ta täidab oma sõna nüüd meie juures: „Waata, ma läkitan teid kui lambad keſt huntide ſekka.“

(Järgneb.)

Seal astus Uda sisse. „Waata, keda ma sulle telki kandsin,“ ütles Jeewet. Käsi, mis end praegu wälja sirutanud, langes tagasi, sügaw pilk tabas Jeewetit, ja siis kummardas Uda haawatu üle, pani oma käe ta pea alla ja kastis ta huuli karastawa joogiga.

Wana naine wäljas oli õieti kuulutanud. Ei teadnud Jeeweti naine, ei teadnud ka Jeewet, misjulgune kawatsus nurja läks sellega, et Juubali poja jõud iga silmapilguga wähenes.

Waikides istusid mees ja naine. Riufatus oli möödud, Jeeweti jüda löi jälle rahulisele. Oh et Put iial teada ei saaks, et ta Jeeweti telgis olnud! Seal korraga awas ta filmad ja waatas enese ümber. Ta pilk peatus Uda kuldsjuukseil, mis hommiku-päikesel kuninglikult särasid. Haawatu ajas end üles, kuid õrnalt lükkas Jeewet ta asemele tagasi. „Sa oled Jeeweti onnis,“ wastas ta lihtsalt. „Ma leidfin sind weriselt tee ääres ja tõin su koju. Su haawad on sügawad, ja tarwitad rahu.“

„Jeeweti onnis,“ hoigas Put, ja ta filmad wälkusid metsikult, „feda ei tohi olla. Ma olen Jeeweti weriwaenlane. Ha, ha, kui ta aimaks, mis ma talle teha tahtsin, ta surmaks mind! Uda! Uda!“ ta tahtis käsi sirutada, kuid jõuetult langesid need tagasi. Waikselt tõusis naine üles ja astus telgisti. Näis kui oleks palawik Putile üllloomultku jõu annud. Kui ei oleks praegu Ham telki ilmunud, ei oleks Jeewet üksi haawatut taltsutada jõudnud. Nüüd aga fundisid wennad teda asemele jääma.

Korraga tõusis ta jälle istuma ja hüüdis: „Ja fiiski warastan ta sel ööl, sel ööl, ja kui Jeewet oma tumikest otsib, põleb laew. Ma pean ju peotäie tuhka ifale wiima, ma pean. Kes on, kes mind takistab, kui waim sunnib. Sulle, jumalalaste jugu, peab weel selguma, et ka meie jumalal wõimus on, ja teie nõu läheb nurja, kui meie feda tahame. Kui madu paradiisi pääsis Jumala plaane häwitama, küll ta fiis ka teed leiab teise Adama häwitamiseks.“ Wennad hoidsid määratseja kätest, kuna see palawikus edasi rääkis, kui näeks ta kaugusse.

„Ja, ja, teine Adam! Kas ei räägi Noa nii? Kuidas nimetas ta teda? Maorõhujaks. Ent madu ei lase end rõhuda, ei lase end uputada, ta ujub läbi, ja kui Jumal ukseid ta eest fuleb, fiis leiab ta ometi weel sissepääsu teed!“ Jälle hirmus naer, mis kui nuga hinge lõikas. Siis langes Put asemele, hirmus jõud oli temast lahkunud. Peaaegu hirmunult maatas ta Jeeweti peale. Arwatamasti ei teadnud ta, mis ta praegu rääkinud.

„Juua!“ fofistas ta. Seal seisis weel Uda walmistatud jook. Sellest andis Jeewet Putile, ja Ham pani uue märja fide me haawatu otsale. „Sa oled Jeewet, Uda on su naine. Miks teed sa mulle head, miks ei surma sa mind?“ küsis Put tafa.

„Jumal käfif head teha ka neile, kes meid haawawad,“ wastas Jeewet lihtsalt. „Jumal ar-

mastab meid, kas ei peaks meie omi waenlasti armastama ja kättemaksmise Jumala hoolde jätma?“

Put raputas pead, kui ei mõistaks ta feda. „Kas ei kee sul rinnus? Kas sa wiha ei tunne? Ei ole sul werd joontes, mis wahutab ja nõuab? Kas sa inimene ei ole? Armastus, armastus! Oh“ — ta õhkas, „felles mõistan mina midagi muud. Armastus on wihkamise jugulane, ta sünnitab wihkamist. Jeewet, sa armastad mind, ja mina ütlen sulle, et ma find wihkan! Just wihkan, fefit et sa mulle head teed. Jumalalastele teeb rõõmu armastada, kainlastele — wihata.“

„Put, waene Put,“ hüüdis Jeewet kohkunult, „oma wihkamisega teed sa endale igawest kahju, ja kui fina mind oleksid surmanud, ei oleks sa sellega minule paha teinud. Kui kahju on mul finust! Weel wõiksid sa kohtu eest pääfeda, weel oleks aeg, fefit arm ei ole lõppenud, nüüd aga walmistad sa omale afeme Jumala wihkas, igaweses kauguses walgufest. Kas sa ei tahaks weel praegu paludes Tema poole pöördra? Kui weel hingedõhku rinnus, ei ole fiis weel hilja.“

Jälle wälkusid Puti filmad. „Ei,“ karjus ta, „ei iialgi. Terve ilma tahaksin ma Jumala wastu üles kutsuda, kes meid häwitada ähwardab. Samme tahaksin ma ehitada uputuse tõkkeks, kuid seaduse, korra ja kafinuse tammid peawad langema. Inimkond peaks üheainsa suure sõjawäe moodustama ja teie Jumalale sõnakuulmise üles ütlemä. Hiiglamäsus selle wastu, kes end Wägewaimaks nimetab, peab walitfuskepp ta käest kistama, et wabadus walitfeks ja surwed ja orjastamisef kord lõpeksid.“

„Put, see mäfs, millest sa räägid, oli fiis kui Lutsifer Jumala sõna kuulda enam ei tahtnud. Ja mis sai maast? Ei wabadusparadiis, wait ta oli tühi ja paljas, ja Jumal pidi ta uuesti looma, et ta inimestele eluafemeks oleks.“

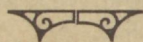
Put pani käe fildamele, merejuga tungis üle ta huulte. Juba arwasid wennad, et hirmus külaline, kes jumalikku ja faatanlikku seemet ühtewiisi häwitab, afeme ette astub. Kuid weel korra jõi Put feda karastawat jooki.

„Ma ei näe feda enam, ei, mina mitte, aga tulewad põlwed näewad feda päewa ja hõiskawad. Teie Jumal on fiis kaotanud, wõitlus ja waen lõpewad, ja wiimaks tuleb rahu!“

„Kuid Jumala wõiduga, Put. Eenok ütles feda, ta usk nägi kaugese. Kui wahest näib, kui wõidakas faatan, fiiski Jumal rõhub teda ja jagab riigi, wõimu ja au nendega, kes julgesid Talle truukas jääda, kes ei kartnud kannatust, mis elu toob.“

Weel kord tahtis furija wastata, ent rauges jõud ja surm wajutas märgi sellele näole, keda omakfif ilufaimaks inimlaste seas pidasid. Rangeks ja tummaks jäid näojooned. Put oli furnud.

(Järgneb.)

Wälismaa teateid

C. E.-laste ilmakonverents. S. Britaania rahvusvahelise komitee liikmed on worgalt töö juures, et ette valmistada ilmakonverentsi, mis peetakse 16—21. juulini 1926. a. Londonis; mitmed tuntud waimulikud on nimetatud auskultmeteks ja Gantebury ülempeiskop on lubanud awamispidul kõnelda. See konverents on wist üks tähtsam seni peetuist.

Ilmalitidu komitee Bortonis on hiljuti wälja saatnud järgmised kutsed. Meie palume neid awaldada noorfoohäälkandjates.

„Kõigi maade C. E.-lastele meie paremad terwitused!

S. Britaania C. E.-laste nimel paluwad ilma komitee liikmed kõikide rahwaste C. E.-lasti kaasa elada (6—7), kuendat ilmakonverentsi, mis peetakse 16—21. juunini 1926. a.

Kristliku kiriku ja enam kui 4 milj. C. E.-laste mõju peab olema ilmas niisugune, mis juudab esile kutsuda tulewa põlwe kesteski meelte ja südame te kiigutuse ning siduda wastusõdijaid waimie.

Kristlikud kaswatajad terwes ilmas tunnewad wastutust, mis on nende peal. Seepärast on aeg, et ka meie kofku tuleme nõupidamisels üksteisega, et koguda uusi teadmisi ja wõtta nut jõudu wastuastumiseks tulewiku oludele.

Konverentsimoto kõlab: „Maailma noorus Kristusele ja kirikule.“

Programm käsitab tsiwiliseeritud maade mitmekülgsel tööd kogus ja misjonipõsduel.

Kõigile, kes soowivad elada kaasa konverentsi, on pafutud südamlik inglaste wõdrastefõprus. Nad wõiwad olla kindlad soojas wastuwõtus.

Kõiki, kes mõtlewad osa wõtta konverentsist, palutakse endid

teatada kirjalikult konverentsi komitee sekretärile jutlustaja Herbert Hallibell'ile. 53 old Baily, London E. C. 4.

Palugem kõik, kes on huwitatud sellest tööst komitee liikmete ja mitmeuguste komisjonide eest, et austataks Jeesuse nimi, kus maailm leiab rahu.

Francis E. Clark — ilmalitidu juhataja. Daniel Poling — A. Ühisriikide litidu juhataja. E. P. Gates — ilma litidu sekretär. James Kelly — Euroopa litidu juhataja. Herbert Hallibell — konverentsi komitee sekretär.

Tung ufule akadeemilistes noortes. Teisel jaksfa akadeemikute päewal, mis ülestõusmisipühade nädalal Elberfeldti kofku kogus, pidas ülitooli professor Dr. Brurstäd-Erlangen ettekannde teemi üle „Kriisid jaksfa kultuuris.“ Ta näitaks selles senist ilma ufuta kultuuri, mille algus walgustusajajärgus, kui waenlast kristlikule jaksfa kultuurile. Selle läbi ollagi meie aeg ühiswaimu kaotanud. Päätmist sellest wõib tuua ainult elawa rahwastunde ja religioositeedi ärtamine. Ülitooli professor Dr. Fische-Dreslau ja superintendent Klingeman-Koblenz hüüdsid üles isiklikule kristlikkusele, mis ainult Kristuse õpetuse alusel wõrjub.

F. B. Meyer, tuntud jutlustaja ja kirjanik Inglismaal, on otjustanud teha ühte misjonireisi Kanaadasse. Mõne aja eest reisis ta Austraaliasse ja nüüd tunneb ta, oma kõrge wanaduse peale waatamata, sisemiselt tugew ka Kanaadas oma misjoni kohustusi täita.

Pariisi protestantliku teoloogia fakulteet on jälle awatud 51 üliõpilalega ja 35 wabakuulajaga.

Uuema statistika järgi on Hollandi baptistidel 28 kogudust 3125 liikmega. Wiimajel aastal ristiti 302 hinge. 48 pühapäewakoolis jaamad 3250 last 192-he õpetaja poolt juhatus.

Kodumaa teateid

Achenbach — Sakamaalt oli 1.—12. okt. meil Gestis. Kälastas Tall. „Siniise-Risti“ ja Pärnu C. E. ühingut ja Tartut, kõneldes Wenemaa usklikkude praegusest elust ja olust, niisama ka C. E. tööst üldse, eriti Balti riiges.

Marwa C. E. Ühing on suwetuudel rohkesti wäljasõdituid teinud. On mitmed õnnistatud päewad ja tunnid olnud Is-

janda jõna kuulutades kõnes ja laulus. Wäljasõidud on olnud: Kohtla, Lügamuse, Wokka, Muustajõe, Nuwere, Karlowa, Riigile, Aseri, Riisu küla, Samofrasji, Meriküla ja Udrja. Mõnes kohas on ka kaks korda käidud. Isand on oma ligiolemisega õnnistanud.

Hermine Johanson
Harald Junst

Laul 143 : 10

Daisy Ilwes
Edgar Rosenstrauch

Laul 40 : 6

C. E.-laste piiblislugemise teemiraamat.

November.

Zerufalemma häwitamine.

- E. 2. Keda Jumal maha jätab, on maha jäetud 2. Aja r. 36 : 11—21.
- E. 3. Jumal muretseb päästja. Jeremia 38 : 1—13.
- R. 4. Põlatud arm. Jeremia 38 : 14—20.
- R. 5. Dinna sisesmurdmine. Jeremia 39 : 1—10.
- R. 6. Jumal kaitseb omakeid. Jeremia 39 : 10—18.
- L. 7. Oma au otsimine häwitab kõik. Jeremia 41 : 1—10.
- P. 8. Täielik lahutus. Jeremia 41 : 11—18.

Õnnistatud jumalatõõriist.

- E. 9. Dige piibliuurija Jumala käes. Eesra 7 : 1 ja 6—13.
- E. 10. Kuninglik walitus. Eesra 7 : 21—28.
- R. 11. Ennem Jumala kui kuninga taastlane. Eesra 8 : 15—23.
- R. 12. Päästetud waenlase käest. Eesra 8 : 24—36.
- R. 13. Patukahetjuses teiste eest. Eesra 9 : 1—15.
- R. 14. Meeseparanduse dige wili. Eesra 10 : 1—17.
- P. 15. Patukahetjete rööm. Laul 118 : 14—21.

Wanatestamentlik paluja.

- E. 16. Tõsine paluja. Neemia 1 : 1—11.
- E. 17. Palwe läbi wõidetud. Neemia 2 : 1—20.

- R. 18. Palvetades võiburikkalt üle tugewama waenlase. Neemia 4: 1—23.
 R. 19. Tõsine paluja on õige rahwasõber. Neemia 5: 1—19.
 R. 20. Tõsine paluja ei tarda. Neemia 6: 1—19.
 L. 21. Tõsine paluja austab Jumala tahtmist. Neemia 8: 1—12 ja 9: 1—3.
 P. 22. Tõsine paluja — truu hingedehooldaja. Neemia 13: 1—31.

Kindel ja truu nagu Taaniel!

- E. 23. Kindel õndsaksjaamises. Taaniel 1: 3—20.
 L. 24. Kindel kõlbluses. 1. Moos. 39: 1—6 ja 17—23.
 R. 25. Kindel wennalikus armastuses. 1. Moos. 44: 13—23.
 R. 26. Truu jumalikule ülesandele. 4. Moos. 14: 1—10.
 R. 27. Kindel Jumala usaluses. 1. Saam. 17: 31—37.
 L. 28. Truu sõprus. 1. Saam. 18: 1, 4; 23: 16—18.
 P. 29. Truu kaaswõitleja. 1. Nja r. 11: 11—23,

Kindel ja truu nagu Taaniel! II

- E. 30. Kohutaw ümbrus. Taaniel 5: 1—7.

Detsember.

- L. 1. Otseni usklik põlatud. Taaniel 5: 8—16.
 R. 2. Julge jutlustaja. Taaniel 5: 17—30.
 R. 3. Jumalafartmatud on nõuta. Taaniel 4: 1—15.
 R. 4. Täis jumalikku tarfust. Taaniel 4: 16—24.
 L. 5. Jumalast õigeks mõistetud. Taaniel 4: 25, 34.
 P. 6. Maailm hukub ühes oma himuga. Taaniel 5: 22—30.

Kindel ja truu nagu Taaniel! III.

- E. 7. Saatanlik kavalus. Taaniel 6: 1, 10.
 L. 8. Tige pealekaebamine. Taaniel 6: 11—18.
 R. 9. Imelikult päästetud. Taaniel 6: 19—29.
 R. 10. Jõhanda teed on headus ja tõsibus. Laul 25: 8—21.
 R. 11. Kõigewägewama warju all. Laul 91: 1—8.

- L. 12. Inglise läbi kaitseb Ta meid. Laul 91: 9, 16.
 P. 13. Tema kaitseb ka mõrtsukate eest. 2. Kuninga r. 1: 9—15.

Kindel ja truu nagu Taaniel! IV.

- E. 14. Taanieli kahetsus ja jumalik walguatus. Taaniel 9: 1, 6 ja 20—27.
 L. 15. Neli ilmariiki. Taaniel 7: 1—8.
 R. 16. Inimese poeg. Taaniel 7: 9—18.
 R. 17. Jumalariik. Taaniel 7: 19—28.
 R. 18. Inglise troostijana. Taaniel 10: 1, 14.
 L. 19. Jumalik kumitus. Taaniel 10: 15, 21.
 P. 20. Jumala plaan Taanieli rahwaga. Taaniel 12: 1—13.

Sõna jai lihaks.

- E. 21. Kõigewägewam sõna — inimeste walgus ja elu. Joh. 1: 1—10.
 L. 22. Sõna läbi jumalalapse seisuseni. Joh. ew. 1: 11—17.
 R. 23. Walgus — Kuninga poeg. Jesaia 9: 2—9.
 R. 24. Jumal — Õnnistegija. Luuka ew. 1: 46—55.
 R. 25. Sõimes — Õnnistegija kõigile. Luuka ew. 2: 8—10.
 L. 26. Palastusrikas käit. Luuka ew. 1: 67—79.
 P. 27. Ta on jumalafartlikele Jõhand täis rahu ja rõõmu. Luuka ew. 2: 25—38.

Õffi Tall rahuldab mu hinge.

- E. 28. Tunne iseennast. Joh. ew. 1: 19—28.
 L. 29. Waata Talle peal! Joh. ew. 1: 29—34.
 R. 30. Jumalik wiimane tingimus. Matt. 3: 1—12.
 R. 31. Kindel were all. 2. Moos. 12: 3—14.

Jaanuar 1926.

- R. 1. Uuenbatud were läbi. 1. Peetrus. 1: 18—25.
 L. 2. Pühitsetud were läbi. 1. Peetrus. 2: 21—25.
 P. 3. Tema wereohwer maksab alati. Hebr. 9: 24—28 ja p. 10.

Wäljaandja: Eesti Usklikude Noorte C. E. liit.

Wastutaw toimetaja: W. Rakke. Toimetuse aadress: Tallinn, Jisraeli t. nr. 12—6.

Lahkus igawese kodusse õde

Hilda Mooses

26. IX. 1925.

Narwa C. E. Ühing.

I. Tallinna matustalitusäri asub nüüd
 Wene tänaw nr. 10, kõnetr. 6-98, postimaja wastas.
 Aust. w. I. Sakeus.

Wõtan
omas

jalanõude töökojas

Terase (end. Epinatjewi) ja **Raua** tän. murgal nr. 3-a
 igajuguste tööde peale tellimisi wastu.
 Teen ka parandustöid.

Wend J. Wahtra.

Teen iga-
juguseid

kellasepatöid.

Tellimised palun ära anda: Tallinnas: „Selttimehe“ taska-
 hoibjale eht töökotta Willardi tän. 3—10 (hoovi peal).
 Terwitades w. **G. Henny.**

Wenna Tetermani mälestusleks ilmub tulewal aastal raamat

Andres Tetermani luuletused

autobiograafiaga ning tema wiimase üleswõttega.
 Raamat ilmub ilukõites, umbes 300 lehekülge ja trükitakse

ainult tellitud arwul.

Hind umbes kolm dollarit eht Gmk. 1000 kodumaal.

Et „Andres Tetermani luuletused“ ainult tellitud arwul trükitakse, palutakse kõiki, kes selle wäärtusliku ja armsa mälestuse omanikkudeks tahawad saada, tellimisi sisse anda Eesti Baptisti Kirjanduse Seltile, Tallinnas (S. Weewo Jisraeli t. 12—4), üht kolmandikku raamatu hinnast sisse makstes.

Ettetellimiste aeg lõpeb weebbruarikuis 1926. aastal, mispärast waja rutusti otjustada. Kahtlemata wõiwad paljud sarnase raamatu suurt wäärtust juba ette aimata. Argu keegi tellimisega hiljaks jäägu.

Soowitame järgmisi häid raamatuid:

Armuelu pilwesamba all . . . J. Kroeker.
Igawiku teel } R. L. Marley.
Loitwaid tähti }
Sügawuste helid P. Sink.

Neid raamatuid ja muud waimulikku kirjandust wõib tellida: Waestekooli tän. 21. Tallinnas, N. Uuemõisi eht Luise tän. 11 N. Pittjaan.

R. L. „Külwaja“ trüff, Keilas.

Hind 15 marka.